

Lietuvos regionų apžvalga

Parengta 2026 m. birželio 30 d.

Turinys

Santrauka	6
I. Regionų ekonominė struktūra ir specializacija	8
Specializacijos koeficientas	11
Specializacija ir darbo našumas	16
II. Darbo našumas	18
Darbo našumas apskrityse	19
Darbo našumas pagal sektorius	20
Darbo našumas ir darbo užmokestis	22
III. Verslo dinamika Lietuvos regionuose	25
Naujų įmonių kūrimasis	25
Įmonių dydžio ir augimo apžvalga	26
Įmonių amžius	29
IV. Sumanioji specializacija ir inovacijos regionuose	30
Aukštos pridėtinės vertės produktus kuriančios įmonės	30
Sumani specializacija	32
Inovacinės įmonės ir išlaidos inovacijoms	33
V. Prekių eksporto mastai ir profiliai	36
Bendra eksporto apžvalga	36
Regioninė eksporto apžvalga	37
Aukštos pridėtinės vertės eksportas	42
Tiesioginės užsienio investicijos	45
VI. Finansavimas	47
Inovacijų agentūros finansavimo priemonės	47
ILTE finansavimo priemonės	49
Išvados	52
Rekomendacijos ir pasiūlymai	54
Priedai	58
Priedas Nr. 1: Regionų specializacija	58
Priedas Nr. 2: Darbo našumas	63
Priedas Nr. 3: Sektorių darbo našumas	64

Lenelių sąrašas:

Lentelė 1: Apskričių sektoriai pagal darbo našumo kategorijas, 2025 m.	21
Lentelė 2: 2025 m. įregistruotų įmonių skaičius apskrityse pagal teisinę formą	27
Lentelė 3: Įmonių vyresnių nei 5 metai augimo tempai, 2025 m.	28
Lentelė 4: APV ir KIS sektorių įmonių skaičius, 2021 ir 2026 m.	31
Lentelė 5: APV ir KIS sektorių įmonių skaičius 100 tūkst. gyventojų ir dalis nuo visų įmonių, 2025 m.	31
Lentelė 6: APV ir KIS sektorių įmonių kuriama PV (dalis (%)) nuo visos apskrityje sukuriama PV) ir dirbančiųjų skaičius (dalis (%)) nuo visų dirbančiųjų apskrityje, 2025 m.	32
Lentelė 7: Rekomendacijos ir pasiūlymai Lietuvos apskritims (išskyrus didmiesčių – Kauno ir Vilniaus)	56
Lentelė 8: Regioninės specializacijos apžvalga	58
Lentelė 9: Darbo našumas Lietuvos apskrityse 2020-2025 m., tūkst. eurų	63
Lentelė 10: Apskričių sektoriai pagal darbo našumo kategorijas ir jų rodikliai, 2025 m.	64

Paveikslų sąrašas:

Pav. 1: BVP struktūra, 2020 m. ir 2024 m. proc.	8
Pav. 2: BVP tenkantis vienam gyventojui, palyginus su šalies vidurkiu, 2024 m., proc.	9
Pav. 3: Apskrities BVP dalis, sukuriamą Top 3 didžiausiuose sektoriuose pagal pridėtinę vertę, 2024 m., proc.	9
Pav. 4: BVP struktūra apskrityse, 2024 m., proc.	10
Pav. 5: Regioninė specializacija (didžiausią specializacijos koeficientą turintis sektorius kiekvienoje apskrityje). 2025 m.	12
Pav. 6: Specializacijos koeficientas ir darbo našumas aukščiausią specializacijos koeficientą turinčiame sektoriuje apskrityje palyginus su atitinkamo sektoriaus darbo našumu Lietuvoje. Burbulo dydis indikuoja sektoriaus dydį apskrityje 2024 m., proc. nuo BVP.	17
Pav. 7: Darbo našumas Lietuvos apskrityse 2021-2025 m., pridėtinė vertė vienam dirbančiam tūkst. eurų	18
Pav. 8: Darbo našumo Lietuvos apskrityse metiniai pokyčiai, proc.	18
Pav. 9: VDU ir darbo našumas apskrityse, 2025 m.	23
Pav. 10: Metinio darbo našumo ir VDU augimo skirtumai, 2021-2025 m.	23
Pav. 11: Per metus įsteigtų naujų verslų skaičius apskrityse. 2021-2025 m.	25
Pav. 12: Per metus naujai įregistruotų įmonių skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų. 2020-2025 m.	26

Pav. 13: 2025 m. įregistruotų apskrityse dalis pagal teisinę formą	27
Pav. 14: Apskrityse veikiančių įmonių amžiaus mediana pagal ekonominės veiklos sektoriaus, 2026 m.....	29
Pav. 15: Sumaniosios specializacijos įmonių skaičius 2026 m. regionuose	33
Pav. 16: Sumaniosios specializacijos įmonių skaičius 2026 m. VVL regione	33
Pav. 17: Inovacinių įmonių dalis nuo visų apskrities įmonių. 2022-2024 m.	34
Pav. 18: Įmonių, diegusių inovacijas, dalis nuo visų apskrityje veikiančių įmonių. 2020-2022 ir 2022-2024 m.....	34
Pav. 19: Įmonių išlaidos inovacinei veiklai apskrityse, 2020-2024 m., mln. eurų.	35
Pav. 20: Eksportuojančių įmonių skaičius Sostinės regione ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regione. 2011-2025 m.	36
Pav. 21: Bendrojo eksporto vertė Sostinės ir VVL regionuose. 2011-2025 m., mln. eurų	37
Pav. 22: Lietuviškos kilmės eksporto vertė Sostinės ir VVL regionuose. 2011-2025 m., mln. eurų.....	37
Pav. 23: Pagrindiniai eksporto produktai apskrityse, 2025 m.	37
Pav. 24: Pagrindinės eksporto partnerės apskrityse, 2025 m.	38
Pav. 25: Top 3 eksportuojamų produktų dalis visame apskrities prekių eksporte, 2025 m., proc.	38
Pav. 26: Top 3 eksporto partnerių dalis bendroje apskrities eksporto struktūroje, 2025 m., proc.	38
Pav. 27: APV dalis lietuviškos kilmės eksporte apskrityse, 2025 m.	42
Pav. 28: Lietuviškos kilmės APV prekių eksporto struktūra 2025 m. ir APV eksporto metinis vidutinis augimas 2021-2025 m.....	43
Pav. 29: TUI, tenkančios vienam gyventojui, 2024 m. pabaigai ir TUI pokyčio dinamika per 2020-2024 m.....	45
Pav. 30: Paraiškų skaičius pagal 2025 m. pasibaigusius kvietimus apskrityse	47
Pav. 31: Finansavimą gavusių įmonių dalis kvietime „Pasirenk eksportui“	48
Pav. 32: Finansavimą gavusių įmonių dalis kvietime „InoStartas“	48
Pav. 33: Finansuojama sutarčių suma apskrityse pagal 2025 m. pasibaigusius kvietimus.....	49
Pav. 34: ILTE verslų plėtros programų finansuotų klientų skaičius apskrityse, 2025 m.	50
Pav. 35: Suteiktų paskolų suma apskrityse pagal „Milijardas verslui“, 2025 m.	51
Pav. 36: Suteiktų paskolų suma apskrityse, 2025 m.	51

Dokumente vartojamos santrumpos

AB	Akcinė bendrovė
APV	Aukšta pridėtinė vertė
BVP	Bendrasis vidaus produktas
EBPO	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
ES	Europos Sąjunga
ESIF	Europos Sąjungos investicijų fondas
EVRK	Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius
IĮ	Individuali įmonė
ILTE	Nacionalinis plėtros bankas ILTE
INOVACIJŲ AGENTŪRA	Viešoji įstaiga Inovacijų agentūra
IRT	Informacinės ir ryšių technologijos
IT	Informacinės technologijos
JAV	Jungtinės Amerikos Valstijos
JK	Jungtinė Karalystė
KIS	Žinioms imlios paslaugos
LT	Lietuva
MB	Mažoji bendrija
MTEP	Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra
MTEPI	Moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra ir inovacijos
MVĮ	Mažos ir vidutinės įmonės
NT	Nekilnojamasis turtas
PV	Pridėtinė vertė
S3	Sumanioji specializacija
SQ	Specializacijos koeficientas
TUI	Tiesioginės užsienio investicijos
UAB	Uždaroji akcinė bendrovė
VDA	Valstybės duomenų agentūra
VDA OSP	Valstybės duomenų agentūra Oficialios statistikos portalo
VDU	Vidutinis darbo užmokestis
VMI	Valstybinė mokesčių inspekcija
VVL	Vidurio ir vakarų Lietuva

Santrauka

Apžvalgoje analizuojama Lietuvos regionų ekonominė raida: ekonominė struktūra ir specializacija, darbo našumas, verslo dinamika, inovacijos, eksportas ir viešasis finansavimas. Analizė remiasi naujausiais prieinamais apskričių lygmens duomenimis (2024-2026 m.). Joje atskleidžiamos tiek bendros šalies tendencijos, tiek atskirų regionų ypatumai. Toliau pateikiamos pagrindinės kiekvieno skyriaus įžvalgos, sudarančios bendrą regionų ekonominės padėties vaizdą.

Regionų ekonominė struktūra ir specializacija. Vilniaus apskritis išlieka šalies ekonomikos centru – jos kuriama BVP dalis 2020–2024 m. išaugo nuo 42,5 iki 45,8 proc., o likusių apskričių santykinis svoris mažėjo. Pagal ekonomikos specifiką apskritys skirstomos į gamybos, logistikos ir diversifikuotų ekonomikų grupes. Šį suskirstymą atspindi ir specializacijos koeficiento analizė, atskleidžianti, kuriuose sektoriuose kiekviena apskritis turi išreikštą specializaciją. Taip pat aukštesnis specializacijos lygis paprastai siejasi su aukštesniu darbo našumu. Vykdamas analizę atskirai aptariamos penkios tikslinės (Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Klaipėdos, Marijampolės apskritys) ir kitos apskritys (Vilniaus, Kauno, Telšių, Tauragės ir Utenos apskritys).

Darbo našumas. Vieno dirbančiojo sukuriama pridėtinė vertė (darbo našumas) Lietuvoje 2021–2025 m. išaugo nuo 28,8 iki 37,4 tūkst. eurų. Apskričių lygiai tarpusavyje reikšmingai skiriasi – nuo 42,9 tūkst. eurų Vilniuje iki 17,4 tūkst. eurų Utenoje. Remiantis darbo našumu ir kuriama pridėtine verte, kiekvienoje apskrityje išskiriamos trys sektorių kategorijos, atspindinčios apskrities ekonomikos sektorių stiprybes ir galimybes: augimo varikliai, neišnaudotas potencialas ir nišiniai lyderiai. Be to, darbo našumo ir vidutinio darbo užmokesčio dinamika rodo, kad pastaruosius dvejus metus beveik visose apskrityse darbo užmokesčio augimas lenkė darbo našumo augimą. O regionuose veikianti vieninga darbo rinka lemia, kad atlyginimai regionuose menkai skiriasi, nepaisant reikšmingų našumo skirtumų.

Verslo dinamika Lietuvos regionuose. 2025 m. įsteigtos 14 939 įmonės – daugiausia per visą analizuojamą penkerių metų laikotarpį. Regionuose antrus metus iš eilės registruojama daugiau juridinių asmenų nei sostinėje. Vis dėlto verslo struktūroje dominuoja smulkios įmonės – 95 proc. visų verslų yra labai mažos arba mažos, o naujų registracijų vis didesnę dalį (72 proc.) sudaro mažosios bendrijos. Įmonių dydžio ir augimo analizė parodo, kad augimo slenkstį per penkerius metus peržengia nedidelė įmonių dalis – iš mažų įmonių per 5 metus paauga 4–7 proc. O įmonių amžiaus analizė išryškina, kad jauniausios įmonės telkiasi didmiesčiuose.

Sumanioji specializacija ir inovacijos regionuose. Apžvelgiamas įmonių regioninis pasiskirstymas pagal technologinį intensyvumą, žinioms imlias paslaugas, sumaniosios specializacijos veiklas bei inovacines įmones ir jų išlaidas. Aukštas ir vidutinės technologijas kuriančios įmonės regionuose tebėra mažuma, o aukštųjų technologijų gamyba išlieka nišinė net didmiesčiuose. Inovacinės veiklos išlaidos itin koncentruotos Vilniaus ir Kauno apskrityse. Sumaniosios specializacijos srityse Sostinės regionas labiau susitelkęs į IRT, tuo tarpu VVL – į naujus gamybos procesus. Analizė atskleidžia, kad regionų įmonės kur kas dažniau diegia proceso nei produkto inovacijas, o technologinių įmonių skaičius pats savaime nėra pakankamas ekonominio pajėgumo rodiklis.

Prekių eksporto mastai ir profiliai. VVL regionas generuoja 67 proc. šalies prekių eksporto, o lietuviškos kilmės eksporte jo dalis siekia 80 proc. Pateikiami kiekvienos apskrities eksporto profiliai – pagrindiniai produktai, partnerių šalys ir eksporto koncentracija – bei tiesioginių užsienio investicijų pasiskirstymas. Investicijų pasiskirstymas atskleidžia ryškią regioninę nelygybę, jas telkiant sostinėje. Atskirai nagrinėjamas aukštos pridėtinės vertės eksportas, kuris šalies mastu siekia 29 proc. ir palaipsniui artėja prie 50 proc. tikslo, tačiau nė viena apskritis jo dar nepasiekė. Siekiant užsibrėžto tikslo būtina plėtra pagal jau besimezgančius pajėgumus aukštos pridėtinės vertės produkcijoje ir eksporte.

Finansavimas. Apžvelgiamas Inovacijų agentūros teikiamas dotacijos ir ILTE teikiamas grąžinamasis finansavimas regionams. Analizė atskleidžia, kad Kauno apskritis pritraukia daugiausia Inovacijų agentūros finansavimo. ILTE finansavimo taip pat daugiausia gauna didmiesčių įmonės. Mažesnės apskritys – ypač Marijampolė, Alytus ir Tauragė – ne tik teikia mažiau paraiškų, bet ir mažesnė jų dalis sulaukia paramos. Tai gali būti siejama su ribotais paraiškų rengimo gebėjimais.

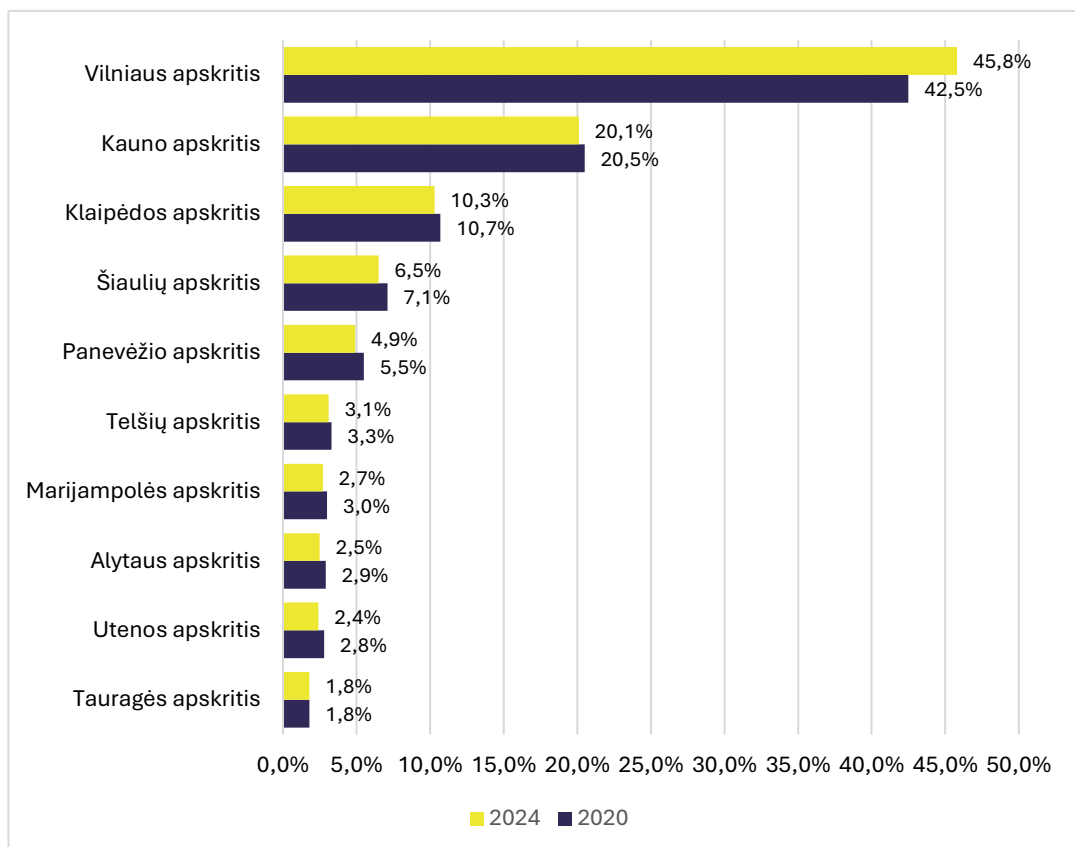
I. Regionų ekonominė struktūra ir specializacija

Lietuvos ekonominėje struktūroje Vilniaus apskritis išlieka svarbiausia – jos kuriama bendrojo vidaus produkto (BVP) dalis 2020–2024 m.¹ išaugo nuo 42,5 proc. iki 45,8 proc. Tuo metu likusių apskričių kuriamas BVP traukiasi arba išlieka panašus: Vidurio ir vakarų Lietuvos (VVL) regiono dalis per penkerius metus susitraukė nuo 57,5 proc. iki 54,2 proc. (žr. **Pav. 1**).

BVP vienam gyventojui pasiskirstymas išlieka stabilus – pagal jį ryškėja trys apskričių grupės (žr. **Pav. 2):**

- Didieji miestai (įsk. Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos apskritys), kuriuose BVP vienam gyventojui siekia nuo 87 proc. iki 152 proc. Lietuvos vidurkio;
- Šiaurės Lietuvos apskritys (įsk. Šiaulių, Panevėžio ir Telšių), kuriose šis rodiklis svyruoja apie 70 proc.;
- Mažosios apskritys (Tauragė, Utena, Alytus, Marijampolė), kuriose BVP vienam gyventojui siekia apie 55 proc. Lietuvos vidurkio².

Pav. 1: BVP struktūra, 2020 m. ir 2024 m. proc.

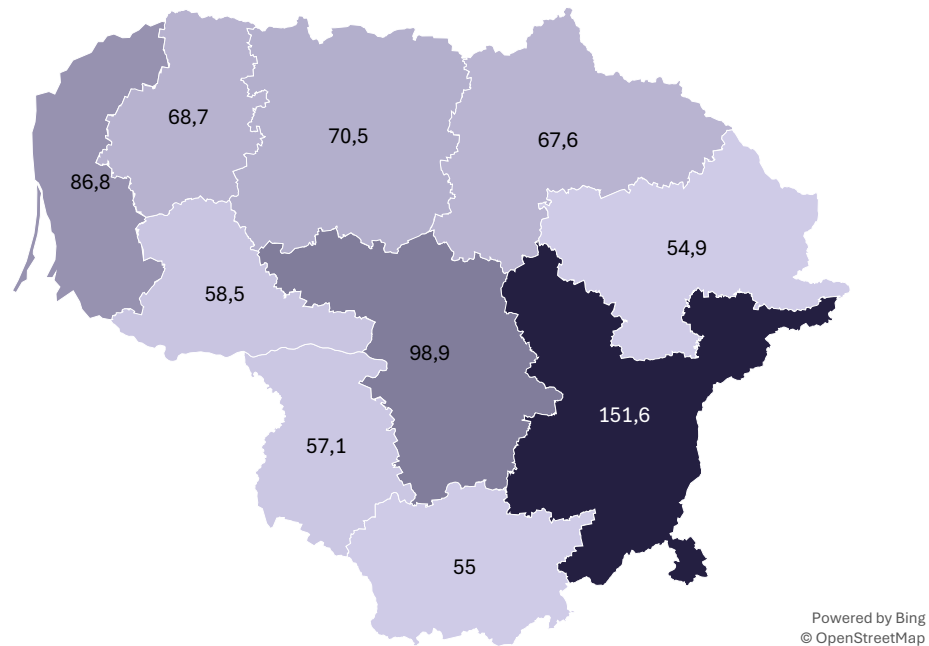

Šaltinis: VDA OSP

¹ Naujausi Valstybės duomenų agentūros (VDA) Oficialios statistikos portale pateikti BVP duomenys apskričių lygmeniu yra 2024 m. Remiantis istorine patirtimi, 2025 m. duomenų galima tikėtis 2026 m. gruodžio mėn.

² VDA OSP, „BVP“. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=57df69f6-17cb-49c8-ac21-4dc23d4d8c5a>

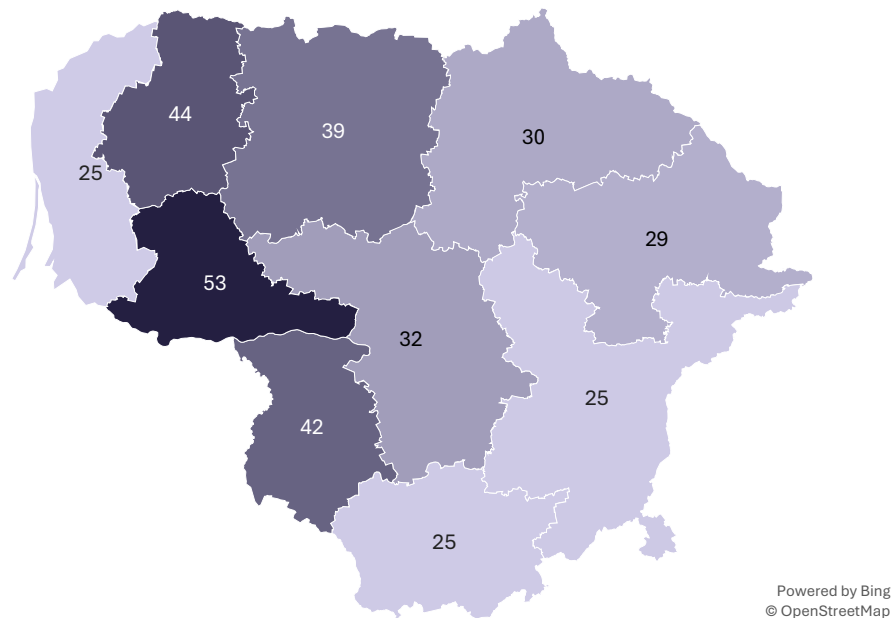
Pav. 2: BVP tenkantis vienam gyventojui, palyginus su šalies vidurkiu, 2024 m., proc.

Šaltinis: VDA OSP

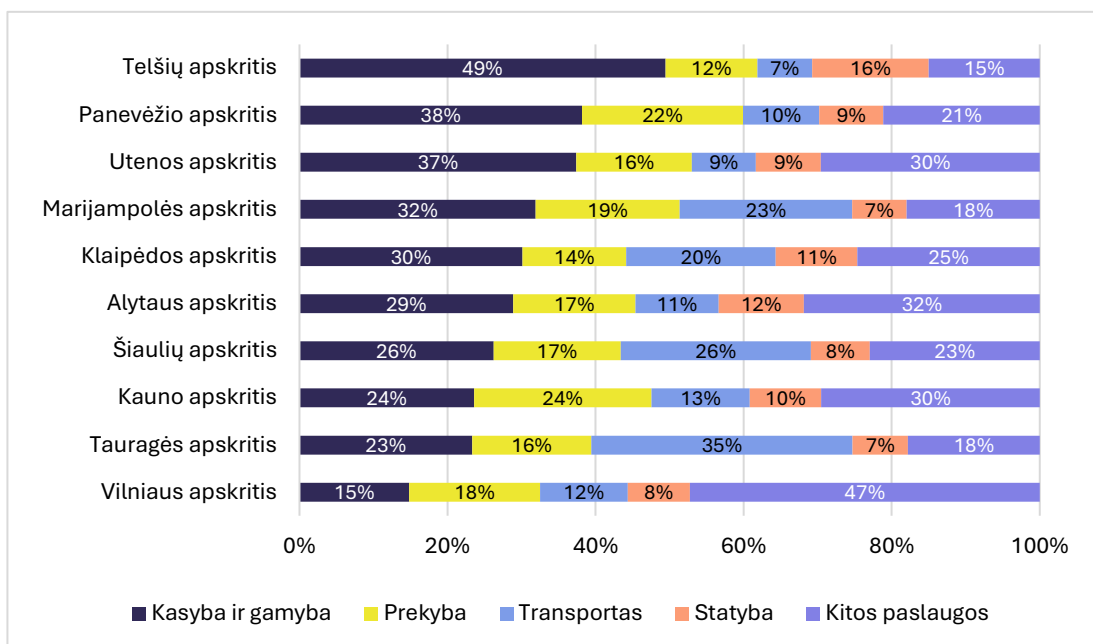
Vertinant skirtingų Lietuvos apskričių ekonominę struktūrą, verta atidžiau pažiūrėti į BVP struktūrą (žr. **Pav. 4**) ir ekonominę koncentraciją (žr. **Pav. 3**) – kokią dalį apskrities BVP sukuria trys pagrindiniai ekonominės veiklos sektoriai (be finansinės ir draudimo veiklos).

Pav. 3: Apskrities BVP dalis, sukuriamą Top 3 didžiausiuose sektoriuose pagal pridėtinę vertę, 2024 m., proc.

Šaltinis: VDA OSP

Pav. 4: BVP struktūra apskrityse, 2024 m., proc.

Šaltinis: VDA OSP

Apžvelgus šiuos rodiklius, išskiriamos trys grupės, kurios Lietuvoje išlieka stabilios jau paskutiniuosius penkerius metus:

1. Gamybinės pramonės centrai

Telšių, Panevėžio, Utenos ir Marijampolės apskritys išsiskiria kaip pagrindiniai gamybinės pramonės centrai – jose apdirbamoji gamyba kuria apie trečdalį apskrities BVP.

Telšių apskrityje gamybos sektoriai sukuria apie pusę visos apskrities BVP, o iš jų ryškiausiai dominuoja naftos perdirbimo pramonė. Panevėžio apskrityje kasyba ir apdirbamoji gamyba sudaro apie 38 proc. BVP, o per penkerius metus šis rodiklis svyravo vos keliais procentiniais punktais (proc. p.). Pramonės struktūra išlieka stabili: svarbiausi sektoriai – maisto bei variklinių transporto priemonių ir jų dalių gamyba.

Nepaisant didelio gamybos sektoriaus svorio, Telšių ir Panevėžio apskričių BVP vienam gyventojui tesiekia apie 70 proc. Lietuvos vidurkio. Tuo metu Utenos ir Marijampolės apskritims rodiklis dar mažesnis – apie 55 proc. šalies vidurkio. Gamybos įmonių kuriamas BVP ten sudaro 32–38 proc. vietinio BVP, tačiau dominuoja žemesnės pridėtinės vertės sektoriai: maisto produktų ir baldų gamyba.

2. Logistikos ir transporto centrai

Tauragės, Marijampolės ir Šiaulių apskritys išsiskiria kaip pagrindiniai logistikos ir transporto centrai Lietuvoje.

Tauragės apskrityje transporto sektoriaus reikšmė per pastarąjį penkmetį smarkiai išaugo – jo dalis BVP padidėjo nuo 20 proc. (2020 m.) iki 35 proc. (2024 m.). Marijampolės apskrityje transporto sektorius taip pat išlieka reikšmingas: nors nuo 2023 m. sumažėjo 5 proc. p., jis vis dar sudaro 23 proc. BVP ir užima antrą vietą po kasybos ir apdirbamosios gamybos. Abiejų apskričių

ekonomika pasižymi didele sektorine koncentracija, o BVP vienam gyventojui laikosi panašaus lygio – 57–58 proc. Lietuvos vidurkio.

Šiaulių apskritis šioje grupėje išsiskiria labiau diversifikuota ekonomika ir aukštesniu BVP vienam gyventojui – 70 proc. šalies vidurkio. Transporto sektorius čia auga nuosekliai, kasmet pridėdamas apie 1 proc. p., ir per penkerius metus pasiekė 26 proc. BVP – tiek pat, kiek kasyba ir apdirbamoji gamyba.

3. Diversifikuotos ekonomikos

Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Alytaus apskritys pasižymi labiausiai diversifikuota ekonomika – jose trijų didžiausių sektorių kuriama BVP dalis yra mažiausiai koncentruota tarp visų Lietuvos apskričių.

Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos apskritys yra pagrindiniai šalies ekonominiai varikliai. Jose aktyviai veikia gamybos, transporto, prekybos ir paslaugų sektoriai, o ekonomiką stiprina didelių įmonių koncentracija.

Išskirtinis atvejis šioje grupėje – Alytaus apskritis. Čia žema sektorinė koncentracija neatspindi ekonominės stiprybės, o veikiau rodo aiškos regioninės specializacijos nebuvimą. Apskrities BVP vienam gyventojui tesiekia apie 55 proc. šalies vidurkio ir per pastaruosius penkerius metus sumažėjo 3,1 proc. p.

Specializacijos koeficientas

Regioninė specializacija išskirta remiantis sektorių pridėtinės vertės rodikliais – vertinama, kokią apskrities BVP dalį sukuria konkretus sektorius ir kaip tai atrodo lyginant su atitinkamo sektoriaus indėliu Lietuvos mastu. Naudojami naujausi viešai prieinami VDA Oficialios statistikos portalo (OSP) 2024 m. duomenys³. Specializacijos koeficientas skaičiuotas 2020–2024 m. laikotarpiui, siekiant įvertinti, ar regionų specializacija yra įsitvirtinusi ir stabili. Siekiant tiksliau identifikuoti stipriąsias apskričių ekonominės veiklos sritis ir užtikrinti, kad smulkūs sektoriai dirbtinai neiškreiptų specializacijos vaizdo, į skaičiavimą įtraukta ir sektoriaus svarba apskrities ekonomikai (proc. nuo apskrities BVP).

Kuo specializacijos koeficientas didesnis, tuo labiau apskritis specializuojasi sektoriuje lyginant su Lietuvos vidurkiu ir tuo reikšmingesnę dalį šis sektorius užima apskrities ekonomikoje.

Specializacijos koeficientas apskaičiuotas taikant formulę:

$$\text{Specializacijos koeficientas (SQ)} = \frac{\frac{\text{Sektoriaus pridėtinė vertė apskrityje}}{\text{Visas apskrities BVP}}}{\frac{\text{Sektoriaus pridėtinė vertė Lietuvoje}}{\text{Visas Lietuvos BVP}}} \times \text{Sektoriaus dalis apskrities BVP (\%)}$$

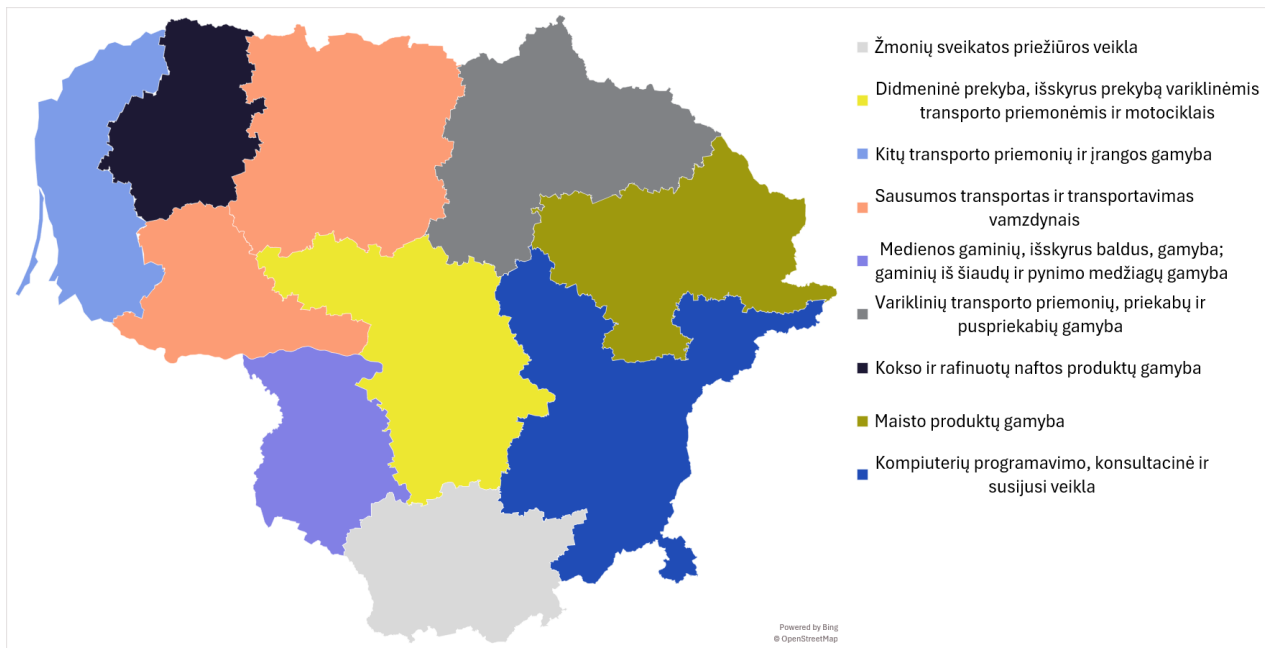
Kiekvienai apskričiai pateikiami ne tik pridėtinės vertės rodikliais grįsti specializacijos koeficientai, bet ir didžiausios apskrities įmonės pagal darbuotojų skaičių, išskirtos remiantis viešai prieinamais „Sodros“ duomenimis⁴.

³ Analizės tikslais naudoti ekonominių veiklų (2 ženklų pagal EVRK klasifikatorių) duomenys, viešai prieinami Valstybės duomenų agentūros Oficialios statistikos portale. Dėl viešų duomenų trūkumo (dėl konfidencialumo ar kitų priežasčių) kai kurie sektoriai gali neatspindėti regioninės specializacijos top ekonominėse veiklose. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=7a542f5d-1078-4e99-a77d-211d8455cb3d>

⁴ Sodra, Atvira duomenų bazė. Prieiga internetu: <https://atvira.sodra.lt/imones/detali-paieska/index.html>

Šių metų regionų apžvalgoje daugiau dėmesio skiriama penkioms tikslinėms apskritims: Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės ir Alytaus. Joms skiriama didesnė apžvalgos dalis, jos analizuojamos giliau. Apžvalga rengiama rotacijos principu – kas dvejus metus nagrinėjama kita penkių apskričių grupė.

Pav. 5: Regioninė specializacija (didžiausią specializacijos koeficientą turintis sektorius kiekvienoje apskrityje). 2025 m.

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Tikslinės apskritys

Šiaulių apskritis

Apskritis išsiskiria stabilia, ilgalaike specializacija:

- **Sausumos transportas (SQ 60)** – dominuojantis sektorius, pasiekęs aukščiausią specializacijos įvertį per pastaruosius penkerius metus. Apskirtyje veikia stambios logistikos įmonės: UAB „Girmeta“, UAB „Trasis“, UAB „Gretvėja“.
- **Kasyba ir karjerų eksploatavimas (SQ 24)** – specializacija grindžiama vietiniais naudingųjų iškasenų telkiniais. Sektoriuje veikia AB „Dolomitas“ ir AB „Klovainių skalda“.
- **Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba (SQ 21)** – stabiliai išliekantis specializacijos sektorius. Čia veikia AB „Akmenės cementas“ ir UAB „Lintus“.

Trys specializacijos sektoriai įdarbina apie 27 proc. apskrities darbuotojų – vien sausumos transportui tenka apie 24 proc. Dešimt didžiausių darbdavių, tarp kurių dominuoja specializacijos sektorių įmonės, įdarbina 12 proc. visų apskrities dirbančiųjų.

Sausumos transporto sektorius sukuria apie ketvirtadalį apskrities BVP. Kasyba ir karjerų eksploatavimas bei nemetalo mineralinių produktų gamyba kuria atitinkamai 1 ir 2 proc. apskrities BVP.

Panevėžio apskritis

Panevėžio apskrities specializacijos koeficiento tendencijos atitinka penkerių metų laikotarpio vaizdą. Išskirtinos šios specializacijos kryptys:

- **Transporto priemonių ir jų dalių gamyba (SQ 50)** – ryškiausia apskrities specializacija. Po 2023 m. šuolio (SQ 78) rodiklis grįžo į įprastą lygį, tačiau sektorius apskrityje toliau auga. Jo pajėgumą lemia dvi stambios įmonės – UAB „AQ Wiring Systems“ ir UAB „Schmitz Cargobull Baltic“. Sektorius kuria apie 6 proc. apskrities BVP.
- **Maisto produktų pramonė (SQ 37)** – reikšmingas specializacijos sektorius, kuriantis 11 proc. apskrities BVP. Čia veikia AB „Rokiškio sūris“ ir UAB „Biržų duona“.
- **Didmeninė ir mažmeninė prekyba (SQ 12)** – pagal apimtį atlieka panašų vaidmenį kaip maisto pramonė, kuria apie 10 proc. apskrities BVP.

Trys specializacijos sektoriai įdarbina 18 proc. apskrities dirbančiųjų; darbuotojai tarp jų pasiskirstę tolygiai. Dešimt didžiausių darbdavių įdarbina 13 proc. visų dirbančiųjų – tarp jų ne tik specializacijos sektorių, bet ir baldų bei elektronikos dalių gamybos įmonės.

Klaipėdos apskritis

Specializaciją formuoja vienintelis Lietuvos jūrų uostas – jis sudaro sąlygas plėtotis su vandens transportu ir krovinių paskirstymu susijusiems sektoriams, todėl apskrities specializacija sutelkta:

- **Kitų transporto priemonių ir įrangos gamyba (SQ 26)** – laivų statybos sektorius sukuria 4 proc. apskrities BVP ir įdarbina 5 proc. dirbančiųjų. Stambiausios įmonės – UAB „RNDV Group“, UAB „Laivsta“ ir UAB „Vakarų Baltijos laivų statykla“.
- **Sandėliavimas ir transportui būdingų paslaugų veikla (SQ 22)** – didžiausią pridėtinę vertę kuriantis sektorius iš trijų: jis generuoja 9 proc. apskrities BVP ir įdarbina 5 proc. dirbančiųjų. Veikia AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ (KLASCO) ir AB „KN Energies“.
- **Vandens transportas (SQ 17)** – sukuria 2 proc. apskrities BVP, įdarbina 1 proc. dirbančiųjų. Veikia AB „Limarko laivininkystės kompanija“ ir AB „Smiltynės perkėla“.

Kartu šie trys sektoriai sukuria 15 proc. apskrities BVP. Dešimt didžiausių darbdavių įdarbina 8 proc. dirbančiųjų – tai vienas žemiausių rodiklių šalyje, rodantis platų darbdavių sluoksnį.

Palyginti žemi specializacijos koeficientai ir nedidelė šių sektorių dalis BVP rodo, kad su jūrų uostu susijęs potencialas išnaudotas tik iš dalies.

Alytaus apskritis

Alytaus apskritis neišsiskiria aiškia specializacija – specializacijos koeficientai žemi, o keli sektoriai yra panašaus lygio. Aukščiausią SQ turintys sektoriai:

- **Žmonių sveikatos priežiūros veikla (SQ 16)** – veikia UAB „Eglės sanatorija“ ir UAB „Raminora“.
- **Nemetalų mineralinių produktų gamyba (SQ 14)** – veikia UAB „Stronglasas“.
- **Medienos gaminių (išskyrus baldus) pramonė (SQ 12)** – veikia UAB „Stora Enso Lietuva“.

Visi trys sektoriai pastaruosius penkerius metus išlieka panašaus lygio, be aiškių augimo ar nuosmukio tendencijų. Šalia jų veikia keli smulkesni sektoriai, papildantys diversifikuotą apskrities ekonominę struktūrą. Tai patvirtina, kad Alytaus apskritis, priešingai nei gamybos ar transporto centrai, neturi dominuojančios specializacijos krypties.

Trys pagrindiniai specializacijos sektoriai kartu sukuria 13 proc. apskrities BVP, iš jų sveikatos priežiūra – 6 proc. Tie patys sektoriai įdarbina 10 proc. visų dirbančiųjų, iš jų 5 proc. – sveikatos priežiūros įstaigose. Dešimt didžiausių darbdavių įdarbina 12 proc. visų dirbančiųjų, tačiau aiškiai išsiskiriančių įmonių tarp jų nėra – tai dar kartą patvirtina ekonomikos dispersiškumą.

Marijampolės apskritis

Išskirtinos trys pagrindinės specializacijos kryptys:

- **Medienos gaminių (išskyrus baldus) pramonė (SQ 54)** – aukščiausią specializacijos koeficientą turintis sektorius, nors 2021–2023 m. rodiklis buvo viršijęs 100. Mažėjimą lėmė susitraukusios medienos eksporto apimtys – pasaulinę paklausą spaudė griežtėjanti pinigų politika ir lėtėjanti NT plėtra.
- **Maisto produktų pramonė (SQ 47)** – antras pagal svarbą gamybos sektorius, kurio specializacijos rodiklis penkerius metus išlieka stabilus. Apskirtyje veikia UAB „Mantinga Production“, UAB „Marijampolės pieno konservai“ ir kt.
- **Sausumos transportas (SQ 40)** – reikšmingas specializacijos sektorius, penkerių metų laikotarpiu išlaikantis stabilų rodiklį.

Kartu šie trys sektoriai įdarbino 31 proc. dirbančiųjų ir sukuria apie trečdalį apskrities BVP: medienos gaminių pramonė – 8 proc., maisto produktų pramonė – 13 proc., sausumos transportas – 21 proc. O 10 didžiausių įmonių įdarbina 14 proc. dirbančiųjų.

Kitos apskritys

- **Tauragės apskritis išsiskiria vieno sektoriaus dominavimu – sausumos transportu.** Jo SQ siekia 115, sektorius sukuria 35 proc. apskrities BVP ir įdarbina 21 proc. dirbančiųjų. Stambiausios regiono įmonės – UAB „Manvesta“ ir UAB „GBY“ – veikia būtent šiame sektoriuje. Kaip ir daugelyje Lietuvos regionų, svarbi išlieka maisto pramonė (11 proc. BVP), kuriai atstovauja AB „Vilkyškių pieninė“.
- **Utenos apskrityje ryškiausia specializacija – maisto pramonė (SQ 40).** Koeficientas pastaruosius penkerius metus kryptingai augo, vidutiniškai po 25 proc. p. per metus. Aukštesnę specializaciją lemia UAB „Biovela – Utenos mėsa“ ir UAB „Rokiškio pieno gamyba“. Kitų sektorių specializacija kasmet svyruoja, tačiau išlieka panašaus lygio. Verta išskirti drabužių siuvimo pramonę (SQ 14), kuriai atstovauja AB „Utenos trikotažas“ ir „Engel Dali“. Vis dėlto tai žemesnės pridėtinės vertės sektoriai, ir tai atsispindi statistikoje – Utenos apskrities BVP vienam gyventojui, lyginant su Lietuvos vidurkiu, yra mažiausias šalyje.
- **Telšių apskrityje dominuoja rafinuotų naftos produktų gamyba⁵.** Remiantis viešais duomenimis, čia veikianti vienintelė Lietuvoje naftos perdirbimo gamykla „Orlen Lietuva“ generuoja beveik trečdalį visos apskrities

⁵ Sektoriaus duomenys viešai neskelbiami dėl konfidencialumo, todėl specializacijos koeficientas šiam sektoriui negali būti apskaičiuotas. Vis dėlto vieši duomenys leidžia įvertinti itin didelę sektoriaus svarbą ir aiškią regiono specializaciją kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyboje.

BVP⁶. Kitas ryškus sektorius – maisto pramonė, sukurianti 11 proc. BVP, kurios SQ siekia 60. Čia ryškiausios yra AB „Žemaitijos pienas“, UAB „Plungės kooperatinė prekyba“ ir UAB „Vičiūnai ir partneriai“. Šie du sektoriai yra pagrindiniai Telšių apskrities ekonomikos varikliai, gerokai lenkiantys kitus.

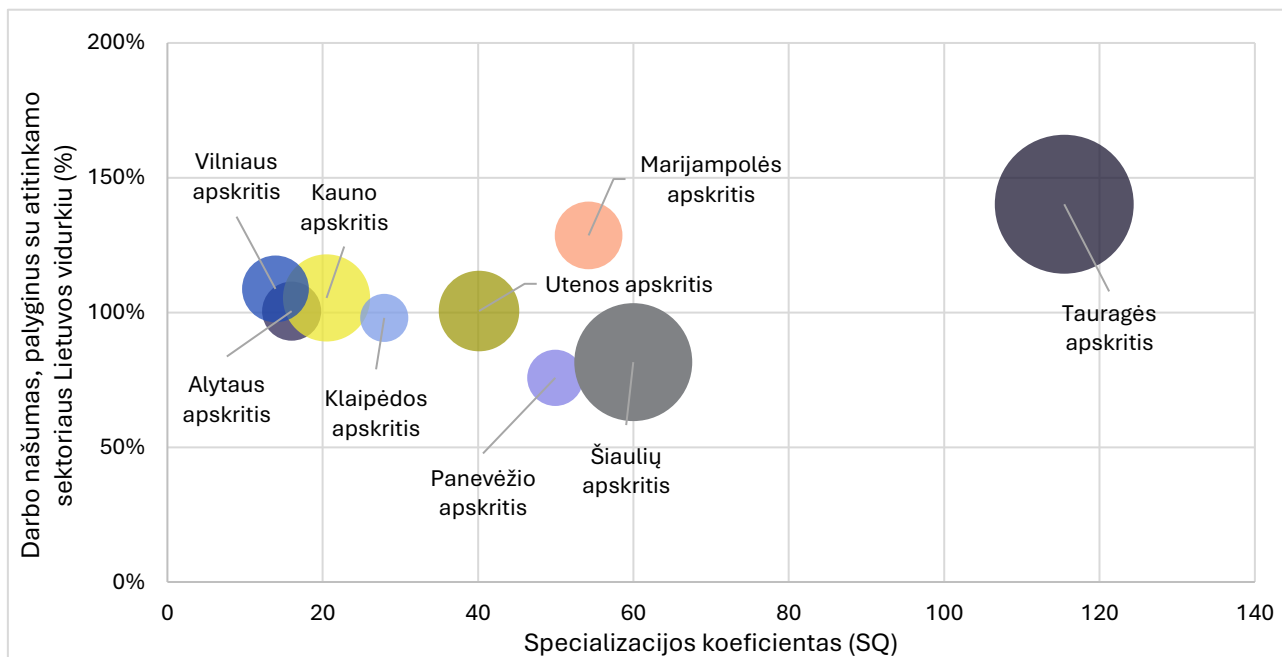
- **Kauno apskritis, kurios centras yra didmiestis, pasižymi aukštesne ekonomine diversifikacija.** Aukščiausią specializacijos koeficientą turi didmeninė prekyba (SQ 21), sukurianti 14 proc. apskrities BVP. Sektoriuje dominuoja UAB „Nemuno vaistinė“, UAB „Sanitex“ ir AB „Lytagra“. Stiprėja sausumos transporto specializacija – SQ pakilo nuo 9 (2020 m.) iki 12. Šiame sektoriuje veikia UAB „Hoptransa“, UAB „Kautra“ ir kitos. Kiti svarbūs sektoriai – mažmeninė prekyba, maisto pramonė ir statyba.
- **Vilniaus apskritis – labiausiai diversifikuota Lietuvoje ir ryškios sektorinės specializacijos neturi.** Pastaruosius trejus metus išsiskiria kompiuterių programavimo sektorius: SQ kyla, šiuo metu siekia 14 ir sukuria 8 proc. apskrities BVP. Didmeninė prekyba pirmąją vietą užleido – BVP dalis sumažėjo iki 9 proc., SQ siekia 9 ir toliau laipsniškai traukiasi. Kitų sektorių specializacija mažiau ryški: NT operacijos, administracinė veikla ir sausumos transportas (visi – SQ 6).

Specializacija ir darbo našumas

Ankstesnių metų duomenys rodo, kad didesnė apskričių specializacija tam tikruose sektoriuose dažnai siejasi su aukštesniu darbo našumu. Kitaip tariant, sektoriuose, kurie apskrityje yra labiau susitelkę ir sudaro reikšmingesnę ekonominės veiklos dalį, darbo našumas neretai viršija atitinkamo sektoriaus Lietuvos vidurkį arba yra jam artimas. Sąsają tarp darbo našumo ir SQ pateikiama **Pav. 6**.

⁶ „Orlen Lietuva“ ir viso kokso bei rafinuotų naftos produktų (C19) sektoriaus pridėtinė vertė viešai neskelbiama, todėl apskaičiuotas indėlis į apskrities BVP yra apytikslis – remiamasi viešais įmonės finansinės atskaitomybės dokumentais ir apytiksliais pridėtinės vertės įverčiais.

Pav. 6: Specializacijos koeficientas ir darbo našumas aukščiausią specializacijos koeficientą turinčiame sektoriuje apskrityje palyginus su atitinkamo sektoriaus darbo našumu Lietuvoje. Burbulo dydis indikuoja sektoriaus dydį apskrityje 2024 m., proc. nuo BVP.

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

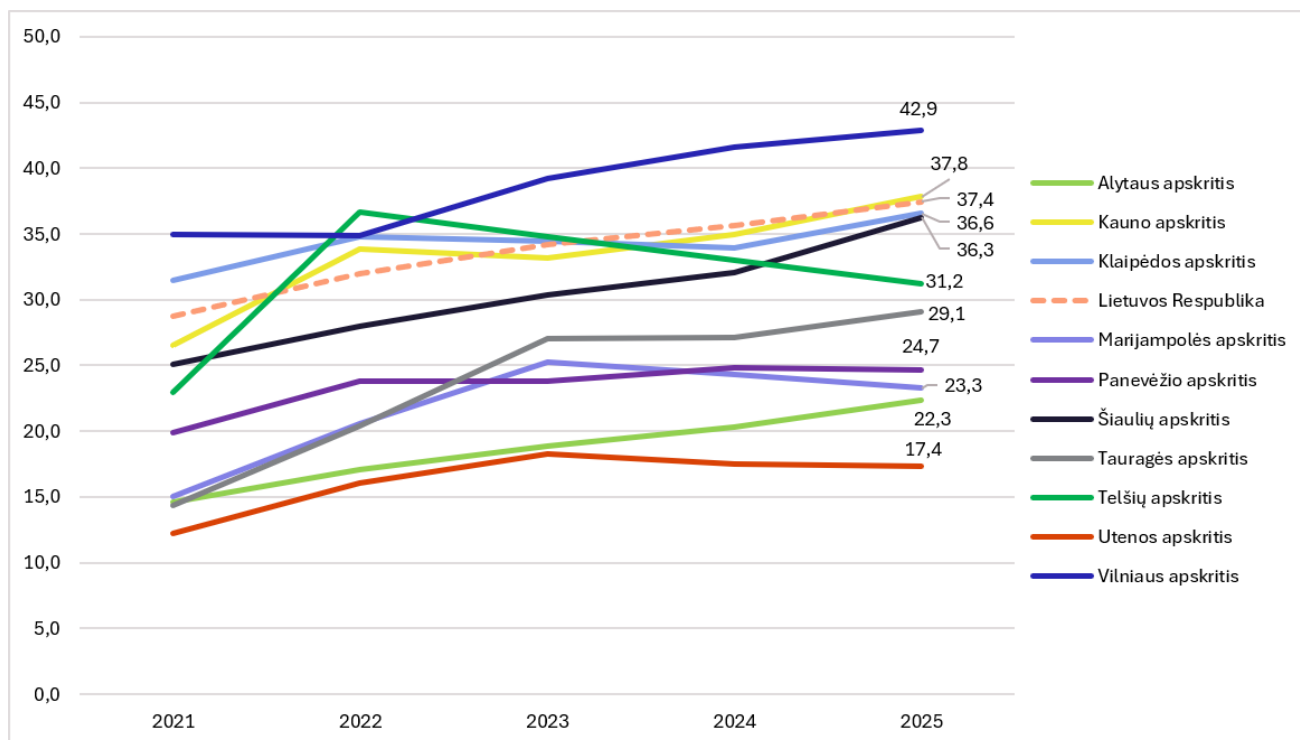
Dalies apskričių specializacijos sektoriai pasižymi aukštesniu nei šalies vidurkis darbo našumu. Ryškiausiai išsiskiria **Tauragės apskritis**, kur sausumos transporto sektoriaus (SQ 115) darbo našumas siekia 140 proc. Lietuvos šio sektoriaus vidurki, ir **Marijampolės apskritis**, kur medienos gaminių (išskyrus baldus) gamybos sektoriaus (SQ 54) darbo našumas siekia 129 proc. vidurki. Kitais atvejais darbo našumas šalies vidurkį viršija nedaug – iki 10 proc. – ir laikosi panašaus lygio.

Vis dėlto stipri specializacija ne visada reiškia aukštesnį darbo našumą. **Panevėžio apskrityje**, nepaisant ryškios transporto priemonių ir jų dalių gamybos specializacijos (SQ 50), sektoriaus darbo našumas tesiekia 76 proc. šalies vidurki, o **Šiaulių apskrityje** sausumos transporto sektorius (SQ 60) – vos 82 proc. Tai rodo, kad apskričių specializacija nėra iki galo išnaudojama ir reikšmingai nekelia jų darbo našumo – šį potencialą būtų galima panaudoti geriau.

II. Darbo našumas

Lietuvos darbo našumas nuosekliai vežasi ES šalių vidurkį, tačiau tikslas – pasiekti 100 proc. ES vidurkio – dar nėra įgyvendintas. 2025 m. darbo našumas per dirbtą valandą pagal perkamosios galios standartą sudarė 70,6 proc.⁷ ES vidurkio. Nors Lietuva kartu su kitomis Vidurio ir Rytų Europos šalimis pastaruosius 25 metus kryptingai mažino atotrūkį, jis vis dar išlieka reikšmingas⁸. Darbo našumo tendencijas tiksliau atskleidžia analizė šalies regioniniu lygmeniu (žr. **Pav. 7**).

Pav. 7: Darbo našumas Lietuvos apskrityse 2021–2025 m., pridėtinė vertė vienam dirbančiam tūkst. eurų

Šaltinis: VDA Valstybės duomenų ežeras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pav. 8: Darbo našumo Lietuvos apskrityse metiniai pokyčiai, proc.

Metai	Alytaus	Kauno	Klaipėdos	Lietuva	Marijampolės	Panevėžio	Šiaulių	Tauragės	Telšių	Utenos	Vilniaus
2021	13%	7%	8%	9%	1%	7%	-6%	2%	5%	2%	14%
2022	17%	28%	10%	11%	36%	20%	12%	42%	60%	31%	0%
2023	11%	-2%	-1%	7%	23%	0%	8%	32%	-5%	14%	12%
2024	8%	5%	-2%	4%	-4%	5%	6%	0%	-5%	-4%	6%
2025	10%	8%	8%	4%	-4%	-1%	13%	7%	-5%	-1%	2%

Šaltinis: VDA Valstybės duomenų ežeras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Darbo našumas apskrityse augo nuosekliai. Vieno dirbančiojo sukuriama pridėtinė vertė Lietuvoje 2021–2025 m. išaugo nuo 28,8 iki 37,4 tūkst. eurų, tai yra 30 proc. augimas. Augimą rodė didžioji dalis apskričių. Metinis darbo našumas pateikiamas Priedas Nr. 2: Darbo našumas.

⁷ Europos Komisija, „Productivity trends using key national accounts indicators“. Prieiga internetu: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Productivity_trends_using_key_national_accounts_indicators

⁸ Eurostat, „Labour productivity per person employed and hour worked“. Prieiga internetu: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tesem160/default/table?lang=en>

Darbo našumas apskrityse

Gamybinės pramonės centrai

Marijampolės ir Utenos apskritys išsiskiria žemiausiu darbo našumu.

Utenoje darbo našumas 2025 m. siekia 17,4 tūkst. eurų ir pastaruosius dvejus metus nuosekliai traukiasi. Marijampolėje našumas siekia 23,3 tūkst. eurų. Abiejų apskričių žemą darbo našumą lemia koncentracija žemos pridėtinės vertės gamyboje, visų pirma maisto pramonėje. Marijampolėje svarbus ir transporto sektorius, tačiau jo darbo našumas lieka žemiau regiono vidurkio.

Telšių apskrityje darbo našumas mažėja ir siekia 31,2 tūkst. eurų.

Svyravimus lemia rafinuotų naftos produktų pramonė, nuo kurios apskritis stipriai priklauso. Aiški specializacija ir „Orlen Lietuva“ laiko apskritį arti Lietuvos darbo našumo vidurkio, tačiau didina jos jautrumą ir riziką. 2022 m. darbo našumą pakėlė staigiai išaugusios naftos produktų kainos, o kainoms kritus smuko⁹ ir pridėtinė vertė bei darbo našumas.

Panevėžio apskrities darbo našumas siekia 24,7 tūkst. eurų – lygis, artimesnis mažesniems regionams nei didmiesčiams.

Apskritis ilgą laiką augo automobilių dalių gamybos sektoriaus pagrindu, tačiau nuo 2023 m. augimas sustojo. Tai lemia nuo 2023 m. ryškiai besitraukianti ES automobilių pramonė¹⁰, mažinanti ir Panevėžio produkcijos paklausą. Kiti dominuojantys sektoriai, kaip maisto pramonė, pasižymi žemu darbo našumu ir stabdo bendrą rodiklio kilimą. Prieš penkerius metus Panevėžys lenkė Marijampolę 26 proc., tačiau pastaroji atotrūkį panaikino ir 2023 m. ją aplenkė. Panevėžio apskritis užstrigo panašiam darbo našumo lygyje stokodama naujų augimo šaltinių.

Logistikos ir transporto centrai

Tauragės apskritis pasiekė sparčiausią darbo našumo augimą šalyje – iš silpniausių pakilo į vidurio grupę ir siekia 29,1 tūkst. eurų.

Augimą lėmė transporto sektorius: atsigavęs po pandemijos stagnacijos, jis išplėtė veiklos mastą ir išlaikė jį vėlesniais metais. Sektorius sukuria apie 35 proc. apskrities pridėtinės vertės, todėl koncentruotas augimas greitai pakėlė bendrąjį rodiklį. Šis sektorius Tauragėje yra gerokai našesnis nei Lietuvos vidurkis transporto sektoriuje (140 proc.). Tačiau tokia priklausomybė nuo vieno sektoriaus kelia ilgalaikę riziką bei jautrumą ekonomikai dėl pokyčių sausumos transporto sektoriuje.

Šiaulių apskrityje transporto sektoriaus augimas taip pat pakėlė bendrąjį darbo našumą.

Augimas buvo nuosaikesnis, nes apskrities ekonomika diversifikuota – prie rodiklio kilimo prisidėjo ir analizuojant specializaciją išskirta gamybos pramonė bei finansų paslaugų sektorius. Apskritis beveik pasivijo Klaipėdos lygį ir siekia 36,3 tūkst. eurų vienam dirbančiajam.

⁹ Europos Komisija, „Weekly Oil Bulletin“. Prieiga internetu: https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en

¹⁰ EUROMETAL, „EU car production declines further, 2026 uncertain: Eurofer“. Prieiga internetu: <https://eurometal.net/eu-car-production-declines-further-2026-uncertain-eurofer/>

Diversifikuotos ekonomikos

Darbo našumo lyderės Lietuvoje yra labiausiai diversifikuotos, aplink didmiesčius įsikūrusios apskritys. **Vilniaus apskritis – aiški darbo našumo lyderė: per pastaruosius porą metų ji nutolo nuo kitų apskričių ir siekia 42,9 tūkst. eurų vienam dirbančiajam.** Sostinė veikia kaip šalies ekonominis variklis, telkia aukštos kvalifikacijos darbuotojus ir aukštos pridėtinės vertės verslus: IT, finansus, profesines paslaugas, vadybos centrus. Pastarųjų metų augimo tempai sulėtėjo, todėl ateityje svarbu įvertinti, ar tai laikinas sulėtėjimas, ar struktūrinė tendencija.

Kauno apskrities darbo našumas artimas šalies vidurkiui ir jį nežymiai lenkia ir toliau auga – 37,8 tūkst. eurų. Struktūriškai Kaunas panašus į Vilnių: veikia aukštos pridėtinės vertės sektoriai ir telkiasi kvalifikuota darbo jėga. SQ atskleidžia skirtumą nuo sostinės apskrities – Kaune svarbūs ir vidaus paslaugų sektoriai, visų pirma didmeninė prekyba ir sausumos transportas, kurių darbo našumas žemesnis nei sostinės IT ar finansų sektorių.

Klaipėdos apskritis anksčiau lenkė Lietuvos darbo našumo vidurkį, tačiau pastaruosius dvejus metus atsilieka ir 2025 m. siekia 36,6 tūkst. eurų. Po keleto sunkesnių metų augimas atsigavo. Apskritis turi struktūrinį ekonominį pranašumą – jūrų uostą, galintį ją paversti viena našiausių apskričių šalyje. Kol kas uostas veikia daugiausia kaip tranzito infrastruktūra ir kuria ribotą pridėtinę vertę. Uostas galėtų pritraukti ir aukštos pridėtinės vertės pramonę: chemiją, energetiką, logistikos technologijų centrus.

Alytaus apskritis, atsižvelgiant į SQ, remiasi žemesnės pridėtinės vertės sektoriais be aiškos specializacijos ir pagal darbo našumą lieka tarp žemiausių Lietuvoje – 2025 m. siekia 22,3 tūkst. eurų. Bet darbo našumas auga stabiliai, o tai lemia lėta sveikatos priežiūros bei nemetalo mineralinių produktų gamybos plėtra. Stokodama aiškesnės specializacijos apskritis darbo našumu ryškiai atsilieka nuo šalies vidurkio.

Darbo našumas pagal sektorius

Siekiant detaliau įvertinti sektorių darbo našumą apskrityse, analizėje dėmesys sutelkiamas į didesnius ir ekonomiškai reikšmingesnius sektorius kiekvienoje Lietuvos apskrityje. Jie grupuojami į tris kategorijas:

- **Augimo variklis** – sektoriaus dalis apskrities BVP siekia ≥ 5 proc., o santykinis darbo našumas sudaro ≥ 95 proc. Lietuvos atitinkamo sektoriaus vidurkio. Tai didelis ir santykinai našus sektorius, kuris jau dabar reikšmingai prisideda prie apskrities ekonomikos augimo ir gali būti laikomas investicijų bei eksporto plėtros prioritetu.
- **Neišnaudotas potencialas** – sektoriaus dalis apskrities BVP siekia ≥ 5 proc., tačiau santykinis darbo našumas yra < 95 proc. Lietuvos atitinkamo sektoriaus vidurkio. Tai didelis sektorius, kurio darbo našumas atsilieka nuo šalies lygio. Dėl sektoriaus masto net ir nedidelis našumo augimas galėtų turėti reikšmingą poveikį apskrities ekonomikai.

- **Nišinis lyderis** – sektoriaus dalis apskrities BVP sudaro apie 2–5 proc., o santykinis darbo našumas siekia ≥ 130 proc. Lietuvos atitinkamo sektoriaus vidurkio. Tai kol kas mažesnio masto, tačiau itin našus sektorius, gerokai lenkiantis šalies vidurkį. Tokie sektoriai turi potencialo augti, didinti veiklos mastą ir kurti didesnę pridėtinę vertę.

Kiekvienai apskričiai išskirti sektoriai atskleidžia, kurie iš jų jau yra ar gali tapti ekonominiais varikliais. Be to, pastebima bendra tendencija – aukštesnis specializacijos koeficientas siejasi su aukštesniu darbo našumu. O nišiniai lyderiai verti didesnio dėmesio ir paramos tolesnei plėtrai bei masto augimui. Esminė informacija pateikiama žemiau esančioje lentelėje, detalesni rodikliai – [Priedas Nr. 3: Sektorių darbo našumas](#).

Lentelė 1: Apskričių sektoriai pagal darbo našumo kategorijas, 2025 m.

Apskritis	Augimo varikliai	Neišnaudotas potencialas	Nišiniai lyderiai
Šiaulių apskritis	Sausumos transportas (Prod.: 68,4)	Didmeninė prekyba (Prod.: 50,8)	Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba (Prod.: 58,1)
Panevėžio apskritis	- Didmeninė prekyba (Prod.: 132,6) - Maisto produktų gamyba (Prod.: 33,5)	Sausumos transportas (Prod.: 44,9)	Variklinių transporto priemonių dalių gamyba (Prod.: 40,2)
Marijampolės apskritis	Medienos gamyba (Prod.: 32,9)	- Didmeninė prekyba (Prod.: 54,1) - Mažmeninė prekyba (Prod.: 20,7) - Maisto produktų gamyba (Prod.: 18,5)	- Variklinių transporto priemonių dalių gamyba (Prod.: 73) - Metalo gaminių gamyba (Prod.: 44,2)
Klaipėdos apskritis	- Didmeninė prekyba (Prod.: 160,6) - Sandėliavimas (Prod.: 110,7)	Sausumos transportas (Prod.: 54,7)	- Chemikalų gamyba (Prod.: 234,7) - Metalo gaminių gamyba (Prod.: 39,1) - Kitų transporto priemonių ir įrangos gamyba (Prod.: 34,8)
Alytaus apskritis	-	- Sausumos transportas (Prod.: 51) - Didmeninė prekyba (Prod.: 54,2) - Žmonių sveikatos priežiūros veikla (Prod.: 16,6)	- Medienos gamyba (Prod.: 41,1) - Guminių ir plastikinių gaminių gamyba (Prod.: 51,8)
Tauragės apskritis	- Sausumos transportas (Prod.: 70,8) - Maisto produktų gamyba (Prod.: 36,9)	Mažmeninė prekyba (Prod.: 26,5)	-
Utenos apskritis	- Gėrimų gamyba (Prod.: 179,4) - Didmeninė prekyba (Prod.: 122,8) - Maisto produktų gamyba (Prod.: 30,4)	- Mažmeninė prekyba (Prod.: 26,5) - Sausumos transportas (Prod.: 33,3) - Metalo gaminių gamyba (Prod.: 30,7)	-

Apskritis	Augimo varikliai	Neišnaudotas potencialas	Nišiniai lyderiai
Telšių apskritis	- Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba - Didmeninė prekyba (Prod.: 113,1)	- Sausumos transportas (Prod.: 47,4) - Specializuota statybos veikla Prod.: 28,6)	Metalo gaminių gamyba (Prod.: 45,2)
Kauno apskritis	- Sausumos transportas (Prod.: 65,2) - Chemikalų gamyba (Prod.: 172,3)	-	Inžinerinių statinių statyba (Prod.: 67,3)
Vilniaus apskritis	- Finansinių paslaugų veikla (Prod.: 115,3) - IT veikla (Prod.: 69,3) - Didmeninė prekyba (Prod.: 113,1)	-	Chemikalų gamyba (Prod.: 214,8)

Šaltinis: VDA Valstybės duomenų ežeras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Sektorių analizė rodo, kad Lietuvos regionų darbo našumo augimą riboja dominuojanti ekonomikos struktūra: daugelyje apskričių specializacija telkiasi tradiciniuose sektoriuose – maisto pramonėje, medienos ir baldų gamyboje bei transporte. Net jei kai kuriuose apskrityse šių sektorių darbo našumas viršija Lietuvos vidurkį, jų pridėtinės vertės potencialas nėra pakankamas sparčiai konvergencijai su ES darbo našumo lygiu. Aukštesnės pridėtinės vertės veiklos daugiausia koncentruojasi Vilniuje, Kaune ir iš dalies Klaipėdoje, todėl kitų regionų augimui būtinas technologinis atsinaujinimas ir perėjimas prie našesnių veiklų. Vis dėlto regionuose esama neišnaudoto potencialo: net septyniose apskrityse identifikuoti nišinių lyderių sektoriai, kurių technologinis atsinaujinimas, plėtra ir masto didinimas galėtų tapti svarbiu regionų ekonominio augimo šaltiniu.

Darbo našumas ir darbo užmokestis

Lietuvos darbo našumą formuojant apskričių specializacijai ir sektoriams, svarbią rolę augant Lietuvos ekonomikai įgavo ir vidutinis darbo užmokestis (VDU). **Lietuvoje darbo užmokestis pastaruosius metus augo vienu sparčiausių tempų EBPO šalyse ir lenkė darbo našumo augimą¹¹.** Toks atotrūkis kenkia šalies konkurencingumui, ekonomikos augimui ir tolesniam našumui. Todėl regionų analizėje svarbu įvertinti atlyginimų ir darbo našumo sąsajas bei jų kelią riziką ateičiai.

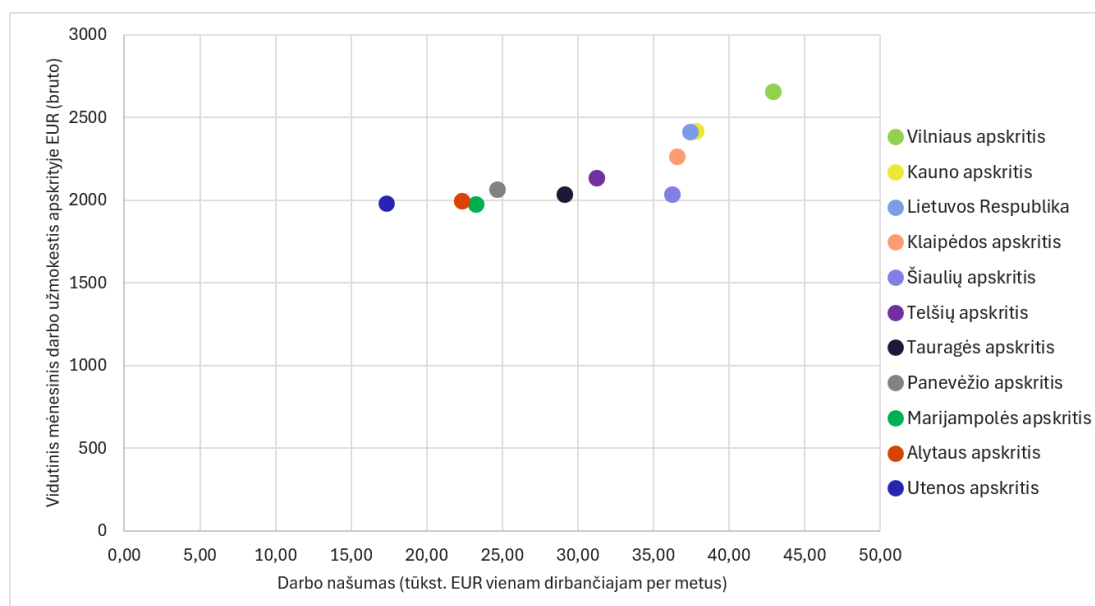
VDU ir darbo našumo pasiskirstymas (žr. Pav. 9) atskleidžia aiškia tendenciją – aukščiausi atlyginimai koncentruojasi našiausiai dirbančiuose regionuose: Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos apskrityse. Tačiau kitose septyniose apskrityse ryšys tarp darbo našumo ir darbo užmokesčio nėra toks aiškus: našumo skirtumai tarp regionų yra dideli, o atlyginimų skirtumai – gerokai mažesni. Pavyzdžiui, Šiaulių apskritis pagal darbo našumą yra ketvirta Lietuvoje ir beveik dvigubai lenkia mažiausiai

¹¹ EBPO, „OECD Economic Surveys: Lithuania 2025“, 2025. Prieiga internetu: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/03/oecd-economic-surveys-lithuania-2025_b2939e8f/4abf1ea5-en.pdf

našių Utenos apskritį, tačiau vidutinis darbo užmokestis šiose apskrityse skiriasi tik 3 proc.

Mažosios Lietuvos apskritys veikia bendroje darbo rinkoje, kurioje atlyginimų sąlygos tampa panašios. Vis dėlto, jų žemesnis darbo našumas didina darbo sąnaudų dalį pridėtinėje vertėje ir riboja galimybes investuoti į plėtrą. Susiformuoja pajamų spąstai: mažesnės apskritys moka didesnių miestų lygi atitinkančius atlyginimus, o našumas išlieka reikšmingai žemesnis. Tokie regionai praranda galimybę konkuruoti žemomis darbo sąnaudomis su pigesniais ar didesnio masto gamybos centrais ir lieka žemiau didmiesčių darbo našumo bei pridėtinės vertės lygio.

Pav. 9: VDU ir darbo našumas apskrityse, 2025 m.

Šaltinis: VDA OSP¹² ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Kiekvienos apskrities situaciją iliustruoja šilumos žemėlapis (žr. **Pav. 10**) – jis rodo darbo našumo ir VDU metinio augimo skirtumą. Žalia spalva žymi metus, kai darbo našumas augo sparčiau nei VDU, raudona – kai VDU augimas lenkė našumą.

Pav. 10: Metinio darbo našumo ir VDU augimo skirtumai, 2021-2025 m.

	2021	2022	2023	2024	2025
Alytaus apskritis	3%	5%	-2%	-3%	-1%
Kauno apskritis	-5%	15%	-14%	-6%	0%
Klaipėdos apskritis	-1%	-1%	-14%	-13%	-2%
Marijampolės apskritis	-7%	24%	9%	-15%	-14%
Panevėžio apskritis	-2%	7%	-14%	-6%	-10%
Šiaulių apskritis	-15%	-1%	-5%	-4%	4%
Tauragės apskritis	-6%	29%	15%	-14%	-1%
Telšių apskritis	-5%	47%	-19%	-16%	-14%
Utenos apskritis	-7%	20%	2%	-15%	-11%
Vilniaus apskritis	3%	-14%	1%	-4%	-5%
Lietuvos Respublika	-1%	-2%	-6%	-6%	-4%

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

¹² VDA, „Darbo užmokestis (mėnesinis)“. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=3c09c738-e9ff-4bdc-86c2-aa04d51ad2be>

Pastaruosius dvejus metus VDU augimas beveik visose Lietuvos apskrityse lenkė darbo našumo augimą. Per penkerius metus VDU vidutiniškai augo 11 proc. ir tolygiai visose apskrityse – metiniai svyravimai siekė kelis procentinius punktus. Darbo našumo augimas tuo metu buvo nevienodas ir ypač sulėtėjo 2024–2025 m. 2025 m. išsiskyrė Šiaulių apskritis, kur darbo našumas augimą paskatino išaugęs finansų paslaugų ir transporto sektorių našumas. Lietuvoje 2022 m. darbo našumą laikinai padidino išaugusios žaliavų ir produktų kainos – ciklinis veiksnys.

Bendra tendencija ryški: darbo našumo augimas sistemiškai atsilieka nuo darbo užmokesčio. Tendencija yra struktūrinė ir tęsiasi. Labiausiai ją gali pajusti mažesnės apskritys, kur dominuoja žemesnės pridėtinės vertės sektoriai. Išliekant šioms tendencijoms, didėjančios darbo sąnaudos spaus įmonių pelningumą, ribos investicijas į našumą didinančias technologijas ir silpnins Lietuvos įmonių konkurencingumą.

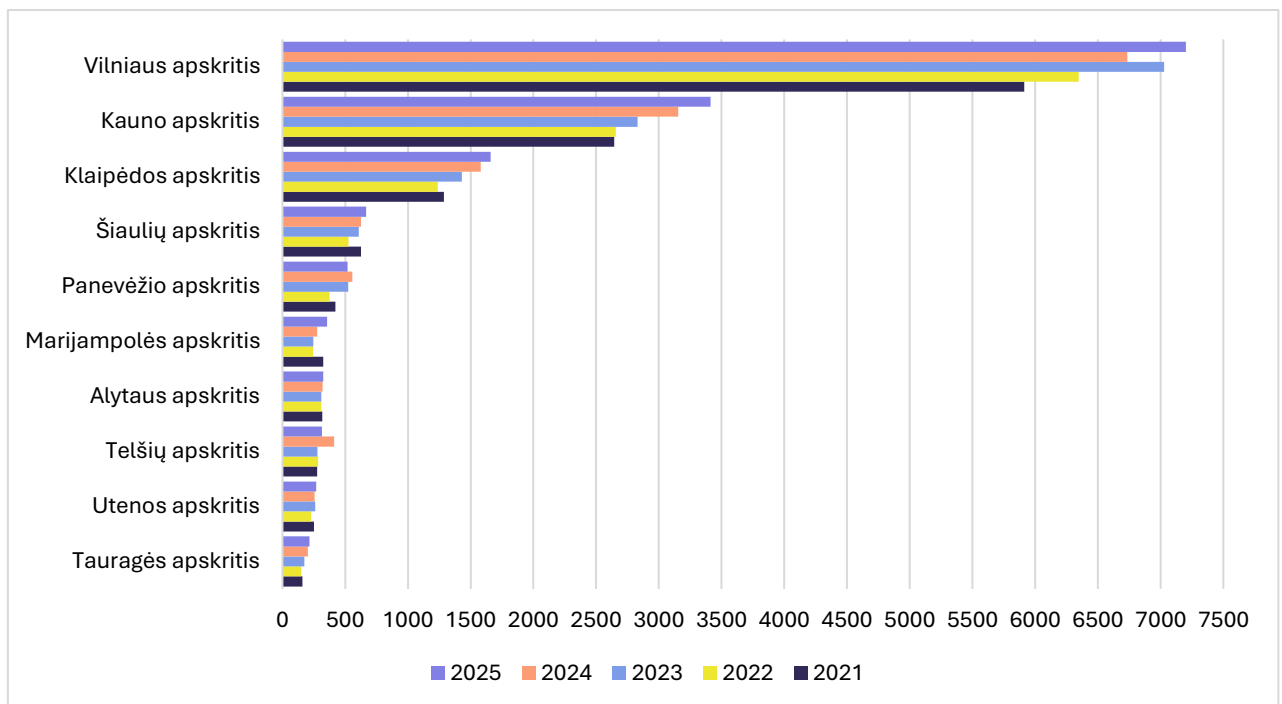
III. Verslo dinamika Lietuvos regionuose

Naujų įmonių kūrimasis

2021–2025 m. naujų įmonių skaičius Lietuvoje kryptingai augo. 2025 m. įsteigtos 14 939 įmonės – daugiausia per visą analizuojamą laikotarpį ir 6 proc. daugiau nei 2024 m. Augimas užfiksuotas beveik visose apskrityse. Tik Telšių apskrityje naujų įmonių sumažėjo 24 proc., tačiau tai lėmė išskirtinis 2024 m. augimas (ilgesnė tendencija išlieka teigiama), o Panevėžio apskrityje įmonių kūrimasis sulėtėjo 7 proc.

Antrus metus iš eilės regionuose registruojama daugiau juridinių asmenų nei sostinėje. 2025 m. VVL regione užregistruota 7 739 juridiniai asmenys, Sostinės regione – 7 200. Šią tendenciją iš dalies lemia Europos Sąjungos investicijų fondo (ESIF) finansavimo prioritetai, 2021–2027 m. periode nukreipiantys didesnę lėšų dalį į VVL regioną. Be to, regionuose verslas dažniau kuriamas kaip darbo vietos ir užimtumo šaltinis, nes jų trūksta. Todėl tokie verslai dažnai lieka mažesni ir mažiau inovatyvūs nei sostinėje kuriami. Verslo kūrimąsi VVL regione papildomai skatina ir finansinės ambicijos siekti aukštesnių pajamų¹³. Tokios sąlygos atskleidžia įsitvirtinusią regionų ir sostinės atskirtį: regionuose verslai dažnai kuriami dėl užimtumo stokos, kai Sostinės regione toks poreikis mažesnis.

Pav. 11: Per metus įsteigtų naujų verslų skaičius apskrityse. 2021–2025 m.

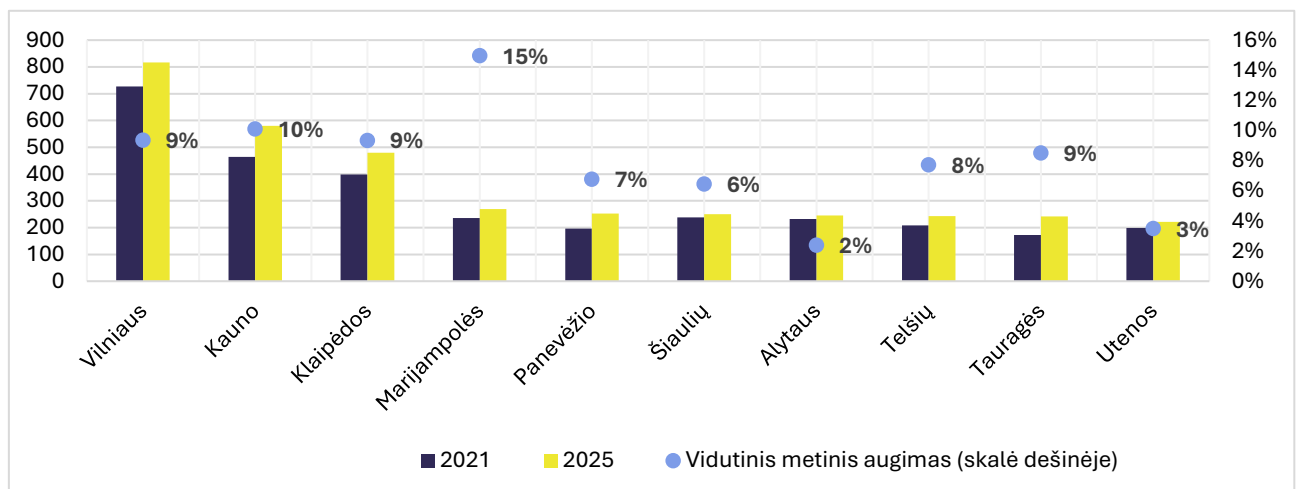

Šaltinis: Registrų centras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

¹³ GEM, „Global Entrepreneurship Monitor Lithuania 2025/2026“. Prieiga internetu: <https://www.gemconsortium.org/economy-profiles/lithuania-2>

Verslumo intensyvumas pagal naujų įmonių skaičių 100 tūkst. gyventojų eliminuoja apskričių dydžio skirtumus ir išryškina panašias tendencijas: dominuoja didmiesčių apskritys – Vilniaus (817), Kauno (580) ir Klaipėdos (480). Vilniaus apskritis išlieka ryškia lydere, bet atotrūkis mažėja. Per pastaruosius penkerius metus šalies vidurkis augo 8 proc., o teigiama dinamika fiksuojama visose apskrityse. Išskirtina Marijampolės apskritis – ji rikiuojasi iškart po didmiesčių trejeto ir pagal šį rodiklį lenkia kitas ne didmiesčių apskritys ir auga sparčiausiai. Telšių ir Tauragės apskričių metiniai vidutiniai augimo tempai artimi šalies vidurkiui. Tai iliustruoja kryptingą verslumo plitimą už sostinės ribų ir besiformuojančius lokalius verslumo židinius regionuose.

Pav. 12: Per metus naujai įregistruotų įmonių skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų. 2020-2025 m.

Šaltinis: Registrų centras, VDA Valstybės duomenų ežeras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Įmonių dydžio ir augimo apžvalga

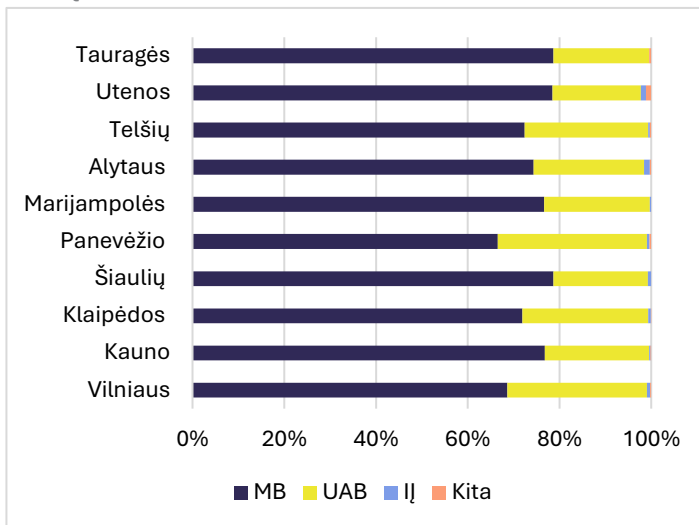
2025 m., kaip ir visą pastarąjį penkmetį, tarp naujai įkurtų įmonių dominavo mažosios bendrijos (MB) – jos sudarė 72 proc. visų naujai registruotų įmonių Lietuvoje. MB dalis naujų registracijų struktūroje kryptingai auga ir pasiekė rekordinį lygį, 2025 m. prieaugis sudarė vos 1 proc. p. visoje įmonių struktūroje, palyginti su 2024 m. Tačiau naujų MB augimo tempai reikšmingai sulėtėjo: 2021–2024 m. kasmet vidutiniškai registruota 20 proc. daugiau MB, o 2025 m. augimas susitraukė iki 7 proc. Uždarujų akcinių bendrovių (UAB) dalis naujų įmonių struktūroje kryptingai mažėja – nuo 45 proc. 2020 m. iki 27 proc. 2025 m.

Lentelė 2: 2025 m. įregistruotų įmonių skaičius apskrityse pagal teisinę formą

	MB	UAB	IĮ
Vilniaus	4 940	2 192	50
Kauno	2 621	776	9
Klaipėdos	1 193	455	10
Šiaulių	525	137	5
Panevėžio	346	169	3
Marijampolės	273	82	1
Alytaus	241	78	4
Telšių	228	85	1
Utenos	212	52	3

Šaltinis: Registrų centras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pav. 13: 2025 m. įregistruotų apskrityse dalis pagal teisinę formą

Šaltinis: Registrų centras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Šios tendencijos toliau įtvirtina smulkių įmonių dominavimą Lietuvos verslo struktūroje. **Visuose regionuose stebimas panašus modelis – apie 80 proc. verslų sudaro labai mažos įmonės, apie 15 proc. – mažos.** Taigi 95 proc. visų verslų priklauso mažų ir labai mažų įmonių kategorijai, o ši proporcija išlieka stabili visu analizuojamu laikotarpiu nuo 2020 m. **Smulkaus verslo dominavimą iš dalies lemia palankios steigimo ir apmokestinimo sąlygos, ypač mažosioms bendrijoms:**

- Steigimui pakanka veiklos be įstatinio kapitalo;
- Steigimo procesas greitas ir paprastas, be notarinio tvirtinimo;
- Taikomos mokestinės lengvatos. Pagal VMI, smulkių vienetų apmokestinamasis pelnas pirmąjį ir antrąjį mokestinį laikotarpį apmokestinamas 0 proc. pelno mokesčio tarifu, jeigu pajamos lieka iki 300 000 eurų per metus (su tam tikromis išimtimis). Ši lengvata įsigaliojo nuo 2026 m.; anksčiau 0 proc. tarifas galiojo vienerius metus¹⁴.

Nors Lietuvoje taikomos paskatos jauniems verslams ir jų steigimui, įmonių augimas ir plėtra vis dar išlieka iššūkiu, ypač regionuose už sostinės ribų. Todėl svarbu stiprinti sąlygas, kurios leistų verslams pereiti nuo ankstyvosios veiklos stadijos prie brandesnio, nusistovėjusio augimo etapo¹⁵. Didesni verslai dėl savo masto pasižymi aukštesniu darbo našumu, platesnėmis eksporto galimybėmis, didesnėmis investicijomis į MTEPI ir pajėgumu mokėti aukštesnius atlyginimus bei kurti PV. Dėl šių priežasčių apskričių darbo našumui, eksportui ir investicijoms į naujas technologijas yra svarbus verslo struktūros brendimas ir tam palankių sąlygų kūrimas.

¹⁴ VMI, „Mažųjų bendrijų apmokestinimo ypatumai“. Prieiga internetu: <https://www.vmi.lt/evmi/ma%C5%BE%C5%B3j%C5%B3-bendrij%C5%B3-apmokestinimo-ypatumai>

¹⁵ GEM, „Global Entrepreneurship Monitor Lithuania 2025/2026“. Prieiga internetu: <https://www.gemconsortium.org/economy-profiles/lithuania-2>

Toliau esančioje lentelėje apžvelgiamos įmonių augimo tendencijos. Į apžvalgą įtraukiamos iki 2020 m. įsteigtos (5 metų ir vyresnės) įmonės, vertinant, kiek iš jų šiuo metu yra vidutinės ir didelės bei kokia jų dalis augo iki 2025 m.

Lentelė 3: Įmonių vyresnių nei 5 metai augimo tempai, 2025 m¹⁶.

Apskritis	Vidutinių įmonių dalis, proc.	Išaugo į vidutines (sk.)	Išaugo į vidutines (proc.)	Didelių įmonių dalis, proc.	Išaugo į dideles (sk.)	Išaugo į dideles (proc.)
Marijampolės	5,8	22	19,8	0,7	2	1,8
Utenos	5,6	8	14,3	0,5	0	0,0
Telšių	5,4	16	12,6	0,7	3	2,4
Šiaulių	5,1	34	17,3	0,8	10	5,1
Tauragės	5,1	11	15,9	0,6	3	4,3
Panevėžio	4,9	17	11,3	0,6	6	4,0
Klaipėdos	4,7	89	20,6	0,6	21	4,9
Alytaus	4,5	19	18,1	0,4	4	3,8
Kauno	4,1	142	19,7	0,6	32	4,4
Vilniaus	3,6	310	21,2	0,8	59	4,0

Šaltinis: Registrų centras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Įmonių augimo analizė atskleidžia skirtingą verslo plėtros dinamiką Lietuvos regionuose. Absoliučiais skaičiais dominuoja didžiausi ekonominiai centrai – **Vilniaus ir Kauno apskritys**, kuriose fiksuojamas didžiausias į vidutines ir dideles išaugusių įmonių skaičius. Greta jų išsiskiria **Klaipėdos apskritis**, kurios augimo rodiklis lenkia Kauno apskritį ir artėja prie Vilniaus apskrities lygio. Tarp mažesnių apskričių išsiskiria **Marijampolės apskritis** – joje augimas į vidutines įmones yra aukštesnis nei kitose panašaus dydžio apskrityse. Tai rodo, kad brandesnio etapo įmonių augimui palanki verslo aplinka gali formuotis ne tik didžiuosiuose ekonominiuose centruose. Vertinant augimą į dideles įmones, tarp regionų apskričių išsiskiria **Šiaulių apskritis** – joje šis rodiklis yra aukščiausias šioje grupėje.

Silpniausi augimo į vidutines įmones rodikliai fiksuojami Panevėžio, Telšių ir Utenos apskrityse. Panevėžio apskrityje į vidutines įmones išaugo 17 įmonių, tačiau tai sudaro tik 11,3 proc. vyresnių nei 5 metų įmonių – mažiausią rodiklį tarp visų apskričių. Telšių apskrityje šis rodiklis siekia 12,6 proc., o Utenos – 14,3 proc. Utenos apskritis taip pat išsiskiria tuo, kad joje nėra viena vyresnė nei 5 metų įmonė iki 2025 m. neišaugo į didelę įmonę. Tai rodo, kad dalyje regionų įmonių perėjimas į aukštesnes dydžio kategorijas išlieka ribotas, ypač pereinant nuo vidutinės prie didelės įmonės masto.

Sektorių pjūvyje sparčiausiai augo Lietuvos ekonomikai reikšmingi sektoriai. Sausumos transporto sektoriuje užfiksuotas didžiausias augimas visuose dydžių segmentuose: 3 įmonės išaugo iš labai mažų į dideles, iš viso 21 įmonė pasiekė didelės įmonės statusą, o 80 – vidutinės. Reikšmingas augimas stebimas ir mažmeninės bei didmeninės prekybos sektoriuje. Išsiskiria ir dar du

¹⁶ Pateikiama iki 2020 m. įsteigtų, 5 metų ir vyresnių įmonių augimo tempas bei dalis procentais. Atskirai nurodoma, kokia augusių įmonių dalis pakilo į vidutinių ir didelių įmonių kategoriją.

sektoriai: metalo gaminių gamyboje 7 įmonės (5 metų ir vyresnės) išaugo į dideles, o kompiuterių programavimo sektoriuje net 9 įmonės pasiekė didelės įmonės statusą ir 32 – vidutinės. Tai parodo brandžių technologijų įmonių augimo potencialą Lietuvoje.

Būtent verslo struktūros branda visuose regionuose yra vienas svarbiausių veiksnių leisiančių pasiekti strateginius tikslus – didinti darbo našumą, MTEPI plėtrą, užtikrinti konkurencingą ekonomiką ir siekti 100 mlrd. eurų BVP.

Įmonių amžius

Įmonių amžiaus pjūvyje jauniausios įmonės koncentruojasi didmiesčių apskrityse: Vilniaus įmonių amžiaus vidurkis siekia 12,7 metų, Kauno – 13,9, Klaipėdos – 14,0. Vyriausios įmonės veikia Panevėžio (16,3 m.) ir Tauragės (15,6 m.) apskrityse, likusiose rodiklis svyruoja apie 15 metų.

Sektorių pjūvyje tendencijos visose apskrityse panašios. **Jauniausios įmonės koncentruojasi IRT, statybų ir meninės veiklos sektoriuose** – juose verslo kūrimosi aktyvumas išlieka nuosekliai aukštas. **Seniausios įmonės veikia leidybos ir transliavimo, sveikatos priežiūros bei komunalinių paslaugų sektoriuose**, kur dominuoja nusistovėję, ilgą laiką vietinei bendruomenei paslaugas teikiantys subjektai.

Pav. 14: Apskrityse veikiančių įmonių amžiaus mediana pagal ekonominės veiklos sektorus, 2026 m

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	Q	R	S	T
Alytaus apskritis	14	11	14	14	18	11	16	12	12	24	10	16	18	11	10	8	18	10	14
Kauno apskritis	14	17	14	13	17	9	14	11	10	14	10	11	12	12	10	10	16	10	13
Klaipėdos apskritis	16	14	13	14	14	9	15	14	11	10	11	13	15	12	10	9	15	10	12
Marijampolės apskritis	16	13	15	16	29	9	15	10	12	15	12	15	13	10	10	25	23	11	18
Panevėžio apskritis	16	9	19	13	18	10	17	13	14	18	8	14	17	15	12	12	15	6	14
Šiaulių apskritis	16	23	15	14	23	9	16	12	12	15	12	14	16	12	9	13	12	7	15
Tauragės apskritis	14	12	14	17	23	9	16	14	11	28	7	23	24	12	8	9	19	10	16
Telšių apskritis	15	17	14	14	20	9	16	15	12	30	10	13	18	12	11	15	22	8	13
Utenos apskritis	15	27	13	14	21	11	15	16	10	15	10	22	14	10	10	14	14	7	16
Vilniaus apskritis	13	13	14	7	14	10	13	12	10	13	9	8	12	12	11	11	17	10	12

Šaltinis: Registrų centras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

A – žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė; B – kasyba ir karjerų eksploatavimas; C – apdirbamoji gamyba; D – elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas; E – vandens tiekimas; nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas; F – statyba; G – didmeninė ir mažmeninė prekyba; H – transportas ir saugojimas; I – apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla; J – leidyba, transliavimas ir turinio kūrimo ir platinimo veikla; K – telekomunikacijų, kompiuterių programavimo, konsultacinė, kompiuterijos infrastruktūros ir kita informacinių paslaugų veikla; L – finansinė ir draudimo veikla; M – nekilnojamojo turto operacijos; N – profesinė, mokslinė ir techninė veikla; O – administracinė ir aptarnavimo veikla; Q – švietimas; R – žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas; S – meninė, pramoginė ir rekreacijos organizavimo veikla; T – kita aptarnavimo veikla.

IV. Sumanioji specializacija ir inovacijos regionuose

Aukštos pridėtinės vertės produktus kuriančios įmonės

Apskričių inovacijų lygiui įvertinti svarbus įmonių skirstymas pagal technologinį intensyvumą. **Gamybinės įmonės grupuojamos į aukštųjų ir vidutinių technologijų sektorius (APV) pagal MTEP išlaidų ir sukurtos pridėtinės vertės santykį. Paslaugų įmonės skirstomos į žinioms imlias paslaugas (KIS) teikiančias įmones, kurios grupuojamos pagal aukštąjį išsilavinimą turinčių darbuotojų dalį sektoriuje¹⁷.**

Bendras aukštųjų ir vidutinių technologijų produktus kuriančių įmonių skaičius Lietuvoje kryptingai augo (žr. Lentelė 4). Pagal absoliutų kiekį lyderė išlieka Vilniaus apskritis, o Kauno apskritis nuosekliai ją vejasi. Vertinant įmonių skaičių 100 tūkst. gyventojų, aukštųjų technologijų srityje pirmauja Vilnius. Tuo metu Klaipėda pagal aukštųjų technologijų įmones artimesnę mažosioms apskritims, tačiau pagal vidutinių technologijų įmones 100 tūkst. gyventojų ji tampa šalies lydere (žr. Lentelė 5).

Aukštesnio technologinio intensyvumo pramonės įmonių skaičius augo beveik visose apskrityse. **Išimtimi tampa Tauragė ir Telšiai – ryški specializacija transporto sektoriuje ir naftos perdirbime telkia jų gamybą siaurose veiklose ir riboja technologiškai intensyvesnę gamybą kituose sektoriuose.**

Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Utenos ir Marijampolės apskritys pagal technologinių įmonių skaičių panašios, tačiau jų ekonominis mastas ir darbo našumas skiriasi reikšmingai. **Išsiskiria Alytus ir Utena – pagal aukštųjų technologijų įmones 100 tūkst. gyventojų jos rikiuojasi iškart po Vilniaus ir Kauno.** Tai rodo, kad mažesnėse apskrityse veikia santykinai aktyvūs technologiniai verslai, tik veiklos apimtimi jie išlieka maži. Ekonomiškai stipresnėse ir didesnėse pramoninėse apskrityse (Šiauliai, Panevėžys) technologinė veikla telkiasi keliose stambiose įmonėse, kuriančiose didelę pridėtinę vertę.

Visgi technologinių įmonių dalis nuo visų įmonių Lietuvoje išlieka labai maža – aukštųjų technologijų įmonės sudaro nuo 0,02 iki 0,2 proc. (žr. Lentelė 5). Aukštųjų technologijų sektorius ekonomikoje tebėra nišinis net didmiesčiuose. Vidutinių technologijų įmonės bendroje šalies struktūroje taip pat sudaro mažą dalį.

Įmonių skaičius visose apskrityse rodo KIS sektorių dominavimą. KIS įmonės sudaro nuo 21 iki 37 proc. visų apskrities įmonių. KIS augimas visose apskrityse išlieka spartus ir atspindi bendrą paslaugų ekonomikos brendimo tendenciją.

¹⁷ Eurostat, „High-tech industry and knowledge-intensive services (htec)“. Prieiga internetu: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/htec_esms.htm

Lentelė 4: APV ir KIS sektorių įmonių skaičius, 2021 ir 2026 m.

Apskritis	Aukšt. tech.		Vidut. aukšt. tech		Vidut. žemų tech.		KIS	
	2021	2026	2021	2026	2021	2026	2021	2026
Vilniaus	96	152	166	264	646	1 047	14 638	25 488
Kauno	35	65	128	204	541	843	5 684	9 506
Klaipėdos	6	9	97	153	378	601	2 753	4 648
Šiaulių	6	8	41	47	181	252	1 691	2 247
Alytaus	2	7	26	32	77	125	842	1 305
Panevėžio	2	6	38	51	202	260	1 298	1 773
Utenos	2	6	18	27	76	107	780	1 199
Marijampolės	1	3	16	19	61	92	800	1 013
Tauragės	2	2	3	8	44	80	496	654
Telšių	2	1	18	27	67	118	841	1 122

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Lentelė 5: APV ir KIS sektorių įmonių skaičius 100 tūkst. gyventojų ir dalis nuo visų įmonių, 2025 m.

Apskritis	Aukšt. tech.		Vidut. aukšt. tech		Vidut. žemų tech.		KIS	
	Įmonių sk. / 100 tūkst. gyv.	Dalis, proc.	Įmonių sk. / 100 tūkst. gyv.	Dalis, proc.	Įmonių sk. / 100 tūkst. gyv.	Dalis, proc.	Įmonių sk. / 100 tūkst. gyv.	Dalis, proc.
Vilniaus	17	0,2	30	0,4	119	1,5	2 903	37
Kauno	11	0,2	35	0,6	144	2,5	1 618	28
Klaipėdos	3	0,05	44	0,8	175	3,3	1 350	26
Šiaulių	3	0,1	18	0,5	95	2,5	847	23
Alytaus	5	0,1	24	0,6	95	2,3	988	24
Panevėžio	3	0,1	25	0,6	126	3,1	862	21
Utenos	5	0,1	22	0,6	88	2,5	986	28
Marijampolės	2	0,1	14	0,4	70	2,1	765	23
Tauragės	2	0,1	9	0,3	89	2,6	731	21
Telšių	1	0,02	21	0,6	91	2,5	868	23

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Aukštųjų technologijų pramonė Lietuvoje išlieka nedidelės apimties (žr. Lentelė 6) – daugiau nei 1 proc. visos PV ji sukuria tik Kaune ir Vilniuje. Kitose apskrityse jos dalis išlieka žema, o pati pramonė visur įdarbina iki 1 proc. dirbančiųjų. Vidutinių technologijų pramonė šalies ekonomikoje svaresnė – didžiausi rodikliai tenka Klaipėdai. Aukštesnę PV dalį šios įmonės sukuria ir Alytaus bei Utenos apskrityse, kur didesnis ir jose dirbančiųjų skaičius¹⁸. KIS pagal sukuriamą PV dalį yra didžiausias Šiaulių ir Vilniaus apskrityse, o didžiausią dirbančiųjų dalį šios įmonės įdarbina Utenos ir Alytaus apskrityse.

¹⁸ Telšių apskrityje vidutinių žemų technologijų produktus kuriančios įmonės aukštesnės reikšmės, nes skirstant pagal EVRK kodus, naftos perdirbimo sektorius priskiriamas šiai kategorijai.

Lentelė 6: APV ir KIS sektorių įmonių kuriama PV (dalis (%) nuo visos apskrityje sukuriamos PV) ir dirbančiųjų skaičius (dalis (%) nuo visų dirbančiųjų apskrityje), 2025 m.

Apskritis	Aukšt. tech.		Vidut. aukšt. tech.		Vidut. žemų tech.		KIS	
	PV, %	Dirbančiųjų dalis, %	PV, %	Dirbančiųjų dalis, %	PV, %	Dirbančiųjų dalis, %	PV, %	Dirbančiųjų dalis, %
Kauno	1,6	0,9	5,6	2,4	3,2	3,9	12,8	32,3
Vilniaus	1,4	0,9	2,7	1,2	2,6	2,4	26,3	37,9
Utenos	0,3	0,1	1,9	0,7	7,2	3,9	7,8	40,0
Šiaulių	0,1	0,2	2,1	2,4	5,6	4,9	27,1	30,8
Klaipėdos	0,1	0,2	6,7	4,4	10,4	7,7	12,4	31,8
Alytaus	0,1	0,1	4,5	3,2	8,3	5,0	12,5	38,4
Telšių	0,01	0,1	0,4	0,8	31,3	9,0	4,3	28,1
Marijampolės	0,0 ¹⁹	0,0	3,0	1,5	3,8	2,5	6,1	32,8
Tauragės	0,0 ¹⁸	0,0	0,2	0,3	2,2	2,3	6,5	34,7
Panevėžio	0,0 ¹⁸	0,1	7,0	7,3	6,2	5,2	6,6	33,5

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Sumani specializacija

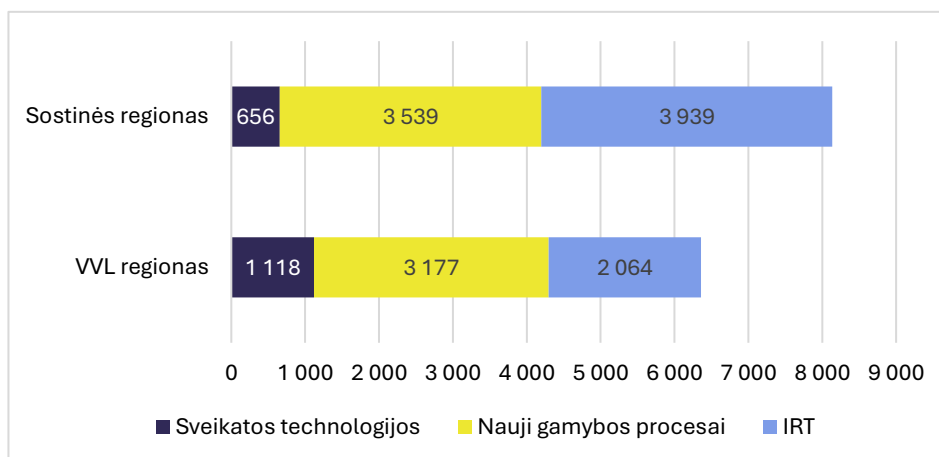
Pagal sumaniosios specializacijos (S3) įmonių skaičių dominuoja didmiesčiai, o tolesnis išsidėstymas atspindi Lietuvos apskričių specifiką. Sostinės regione telkiasi daugiausia IRT sektoriaus įmonės, VVL regione – įmonės, priskiriamos naujų gamybos procesų sričiai (žr. **Pav. 15**). Tai iliustruoja veiklos sričių pasiskirstymą tarp regionų, kai būtent VVL apskrityse veikia daugiau pramonės įmonių, o sostinėje – IRT paslaugas teikiančių įmonių.

IRT srityje visoje Lietuvoje dominuoja panašios temos – dirbtinio intelekto, didžiųjų ir paskirstytųjų duomenų, įvairiarūšės analizės, apdorojimo ir diegimo tematika. Ryškiausi sektoriai – kompiuterių programavimo ir konsultavimo paslaugos. Naujų gamybos procesų srityje išsiskiria inžinerinės veiklos ir konsultacijų, vandentiekio, šildymo bei oro kondicionavimo sistemų įrengimo, metalo konstrukcijų ir jų dalių gamybos sektoriai. Panašia apimtimi jie dominuoja visose apskrityse. Sveikatos technologijų ir biotechnologijų S3 temoje vyrauja gamtos mokslų ir inžinerijos moksliniai tyrimai bei taikomoji veikla ir maisto pramonės sektoriai.

VVL apskričių pjūvyje S3 sritys pagal įmonių skaičių dalį bendroje struktūroje išlieka panašios – visur dominuoja nauji gamybos procesai, tuomet IRT, o mažiausiai įmonių veikia sveikatos technologijų srityje (žr. **Pav. 16**).

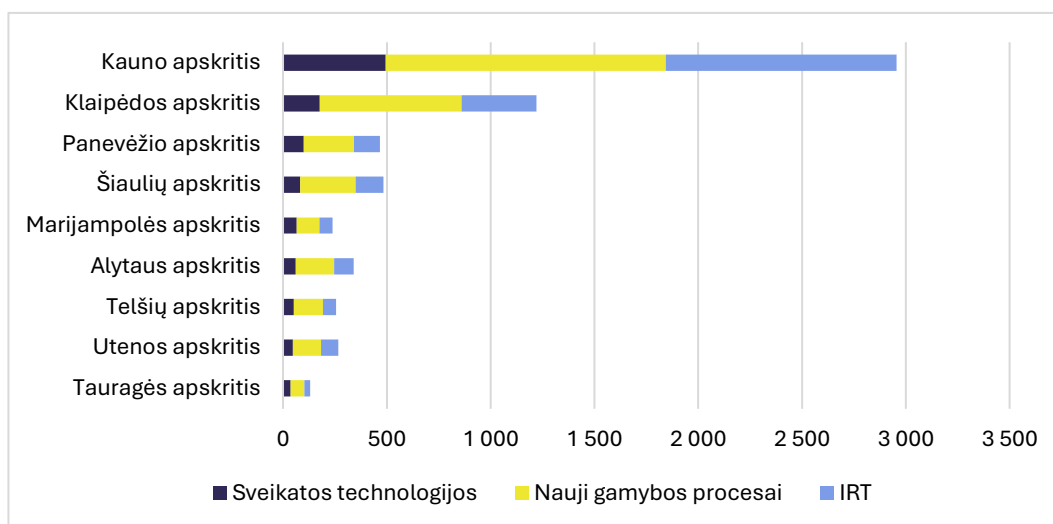
¹⁹ Sudaro minimalią ir nereikšmingą dalį apskrities pridėtinės vertės struktūroje, todėl nėra pateikiamas tikslus skaičius.

Pav. 15: Sumaniosios specializacijos įmonių skaičius 2026 m. regionuose

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pav. 16: Sumaniosios specializacijos įmonių skaičius 2026 m. VVL regione

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Inovacinės įmonės ir išlaidos inovacijoms

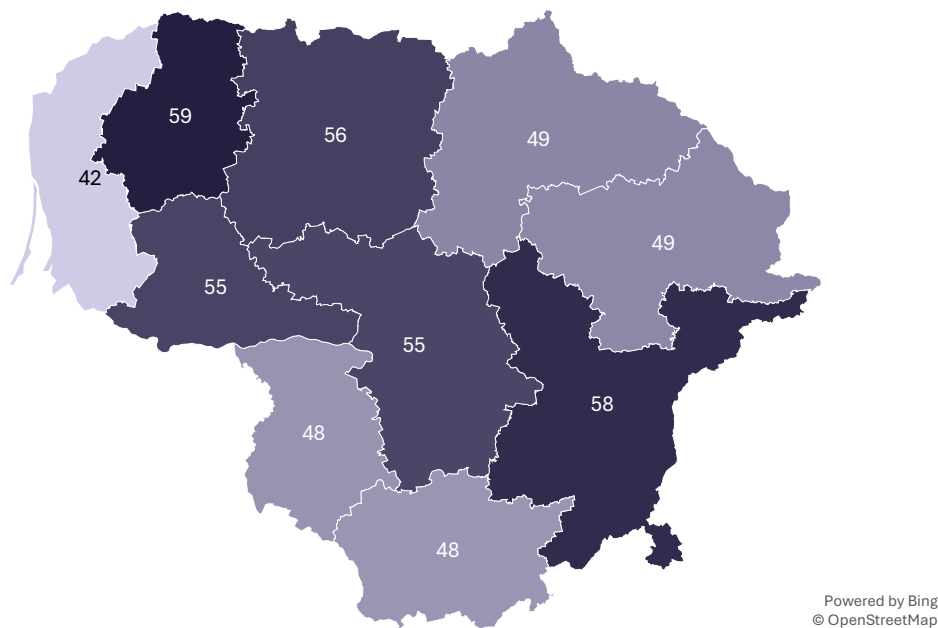
Inovacinės veiklos duomenys²⁰ atskleidžia struktūrinį regionų inovacijų pobūdį – visose apskrityse verslo proceso novatorių dalis reikšmingai viršija produkto novatorių dalį (žr. Pav. 18). Įmonės dažniau tobulina veiklos procesus nei kuria naujus produktus. Aktyviausiai procesus naujina Telšių, Vilniaus ir Šiaulių apskritys; Telšiuose ir Šiauliuose 2022–2024 m. augimas siekė po 10 proc. p. Silpniausi proceso novatoriai telkiasi Alytaus, Utenos ir Klaipėdos apskrityse.

Produkto novatorių dalis augo beveik visose apskrityse po 2-6 proc. p., išskirtini Telšiai, kur augimas siekė 11 proc. p., o Klaipėdoje produkto novatorių dalis sumažėjo nuo 17 iki 13 proc. Tikslinės apskritys laikosi arti Lietuvos vidurkio (28 proc.) – Šiauliai 24 proc., Marijampolė 25 proc., Alytus 27 proc., Panevėžys 29 proc.; visos 2022–2024 m. augo po 3–5 proc. p.

²⁰ VDA OSP, „Įmonės, diegusios inovacijas“. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=1227a5a1-0067-4ad3-9f8d-1f9cb416a405>

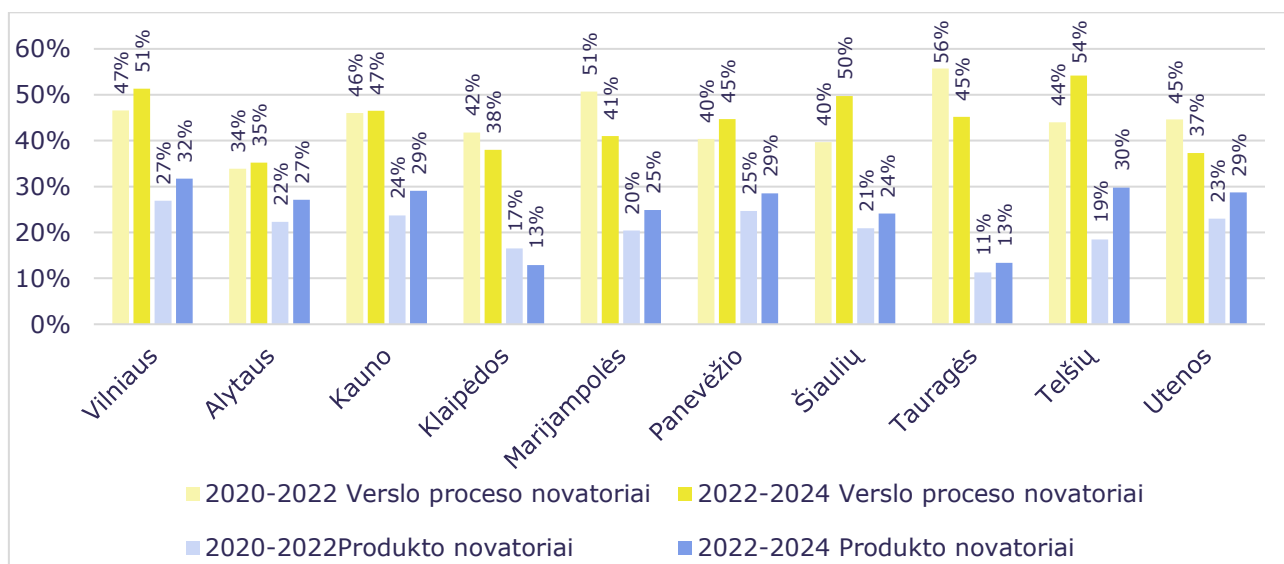
Pagal bendrą inovacinių įmonių dalį ryškėja dvi grupės (žr. **Pav. 17**). Lyderėse apskrityse inovacinę veiklą vykdo 55–59 proc. įmonių – iš tikslinių apskričių čia patenka Šiauliai. Antroje grupėje inovuoja apie pusę įmonių (48–49 proc.): Panevėžys, Alytus ir Marijampolė. Klaipėda formuoja atskirą pogrupį su žemiausia inovacinių įmonių dalimi, o tai rodo struktūrinį inovacijų aktyvumo atotrūkį nuo kitų apskričių.

Pav. 17: Inovacinių įmonių dalis nuo visų apskrities įmonių. 2022–2024 m.

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pav. 18: Įmonių, diegusių inovacijas, dalis nuo visų apskrityje veikiančių įmonių. 2020–2022 ir 2022–2024 m.

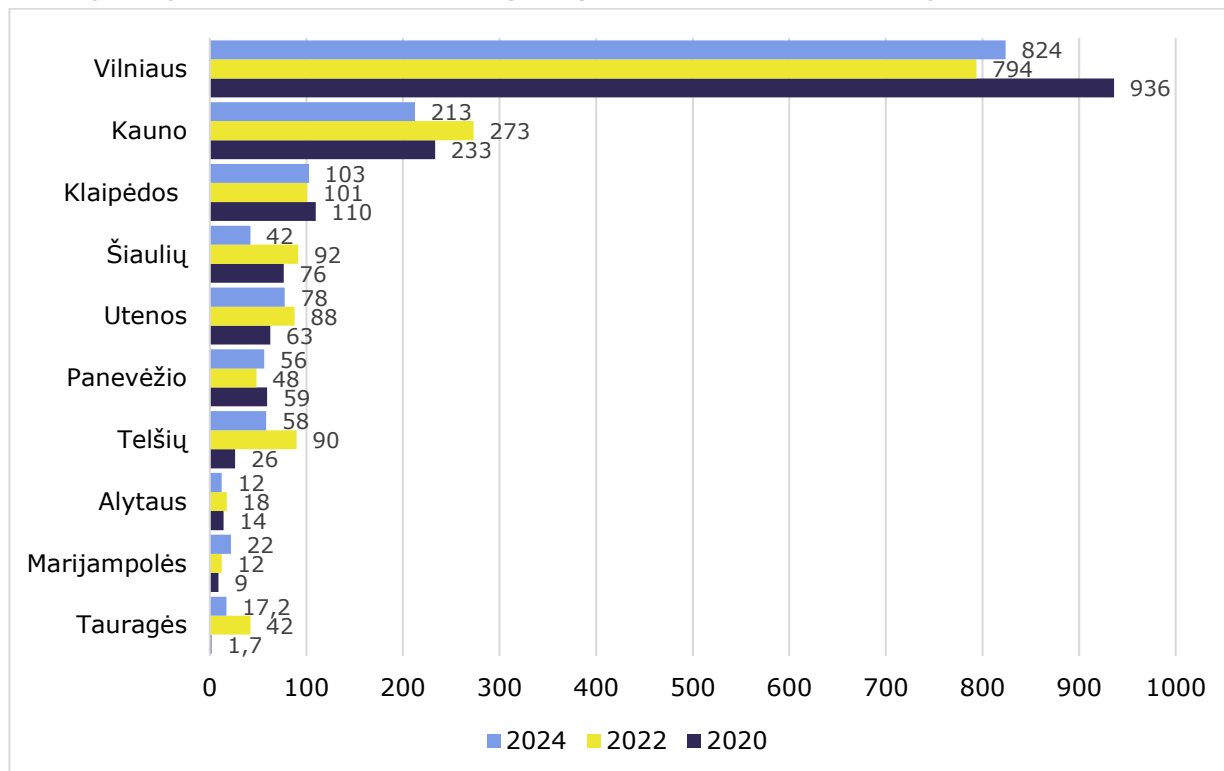
Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Vis dėlto nors veikia novatorės įmonės, įmonių išlaidos inovacinei veiklai auga lėtai – palyginti su 2022 m., jos padidėjo tik Vilniaus, Klaipėdos, Panevėžio ir Marijampolės apskrityse (žr. Pav. 19). Išlaidos ryškiai koncentruotos: Vilniaus apskrčiai tenka absoliuti dauguma šalies

inovacinių išlaidų (2024 m. – 824 mln. eurų), o Kaunas su 213 mln. eurų išlieka antra reikšminga investuotoja. Likusios apskritys laikosi žemiau 100 mln. eurų, o Alytus, Marijampolė ir Tauragė skiria vos keliolika milijonų. Iš mažųjų apskričių išsiskiria Utena – pagal inovacines išlaidas ji užima 5 vietą ir yra arti didžiųjų apskričių. Kitos tikslinės apskritys nuo 2020 m. laikosi panašiamo lygyje, o sparčiausiai augo Marijampolė (nuo 9 iki 22 mln. eurų).

Ryškius skirtumus tarp regionų investicijų į inovacijas lemia didmiesčių pranašumas: juose telkiasi aukštųjų technologijų verslai, veikia susiformavęs inovacijas vystančių įmonių branduolys ir su verslu bendradarbiaujančios mokslo įstaigos. Didesnė talento koncentracija leidžia patirties įgijusiems specialistams kurti naujus produktus. Regionuose inovacijų branduolys silpnesnis, MTEPI pajėgumai menkesni, o finansavimo pritraukimas gerokai žemesnis nei didžiųjų miestų apskrityse²¹.

Pav. 19: Įmonių išlaidos inovacinei veiklai apskrityse, 2020-2024 m., mln. eurų.

Šaltinis: VDA OSP²² ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

²¹ Inovacijų agentūra, „Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų (sumaniosios specializacijos) stebėsenos ataskaita 2025 m.“. Prieiga internetu: <https://web-prod.inovacijuagentura.lt/wp-content/uploads/2026/05/2025-smart-ataskaita-2026-01-15-1.pdf>

²² VDA OSP, „Įmonių išlaidos inovacinei veiklai“. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=25501e2d-27ee-4da7-86a9-32fea8937ad6>

V. Prekių eksporto mastai ir profiliai²³

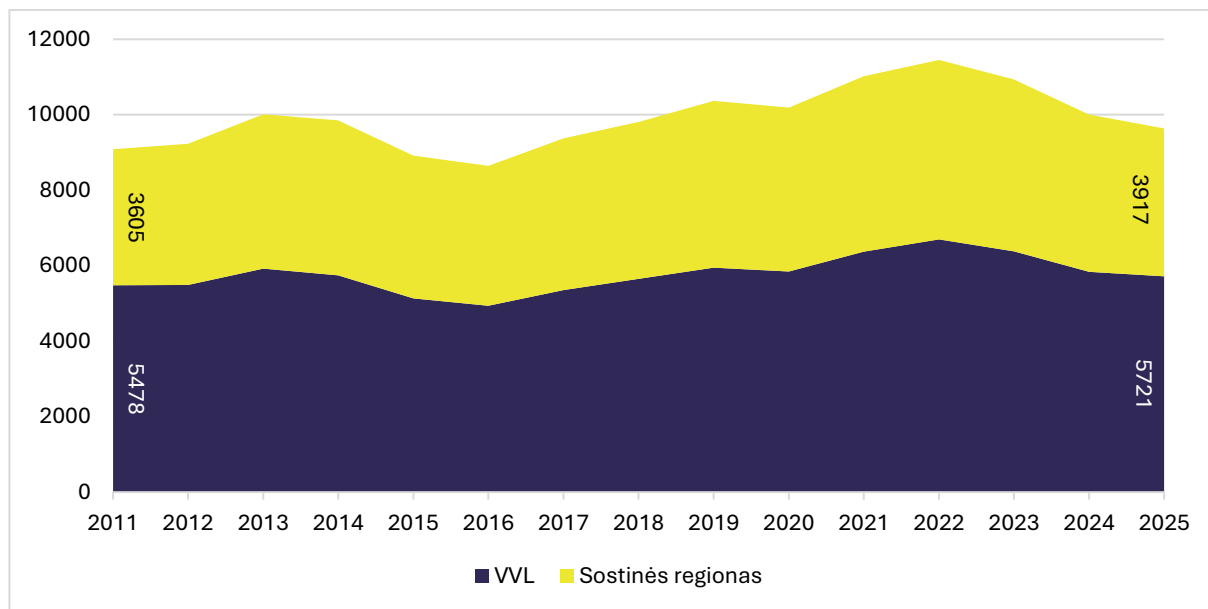
Bendra eksporto apžvalga

Per pastaruosius 15 metų eksportuojančių įmonių skaičius Lietuvoje išliko stabilus (žr. Pav. 20) – per visą laikotarpį jis paaugo vos 6 proc., aukščiausią lygį pasiekęs 2022 m. (11 453 įmonės). Struktūroje dominuoja VVL regionas: jo dalis 2025 m. vidutiniškai siekė 59 proc. ir išliko stabili, Sostinės regionui teko likę 41 proc.

Pagal prekių eksporto vertę VVL persvara dar ryškesnė – regionas generuoja 67 proc. šalies prekių eksporto (žr. Pav. 21), Sostinės regionui tenka 33 proc. Lietuviškos kilmės eksporte (žr. Pav. 22) VVL dominavimas dar didesnis: jo dalis siekia 80 proc., Sostinės regiono – 20 proc. Lietuvos mastu bendrasis eksportas per 15 metų laikotarpį išaugo 92 proc., lietuviškos kilmės – 91 proc.

Tokią struktūrą lemia skirtinga regionų specializacija. VVL regione veikia didieji tradicinės pramonės centrai – Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys, kuriuose telkiasi pramonės, maisto ir medienos gamyba. Tai paaiškina didesnę bendrojo ir ypač lietuviškos kilmės eksporto dalį. Sostinės regionas orientuotas į paslaugų eksportą ir prekių reeksportą, todėl lietuviškos kilmės eksporte jo dalis lieka kukli.

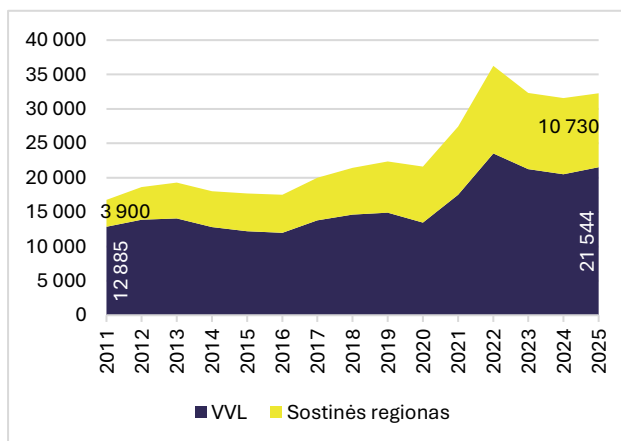
Pav. 20: Eksportuojančių įmonių skaičius Sostinės regione ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regione. 2011–2025 m.

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

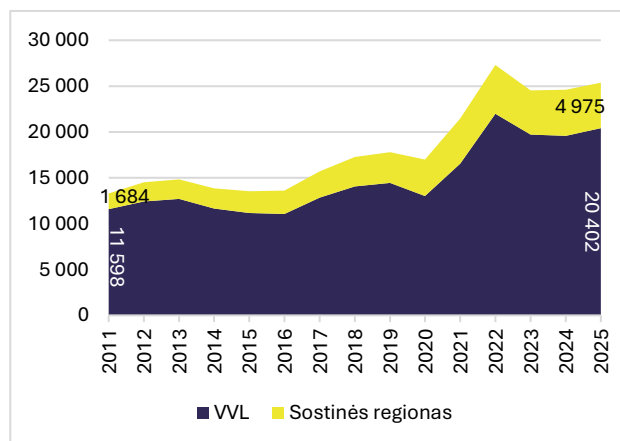
²³ Paslaugų eksporto duomenys apskričių lygmeniu nėra teikiami. Šioje dalyje aptariami skaičiai lyginami su atitinkamos apskrities visų prekių (be paslaugų) eksporto verte.

Pav. 21: Bendrojo eksporto vertė Sostinės ir VVL regionuose. 2011–2025 m., mln. eurų

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pav. 22: Lietuviškos kilmės eksporto vertė Sostinės ir VVL regionuose. 2011–2025 m., mln. eurų

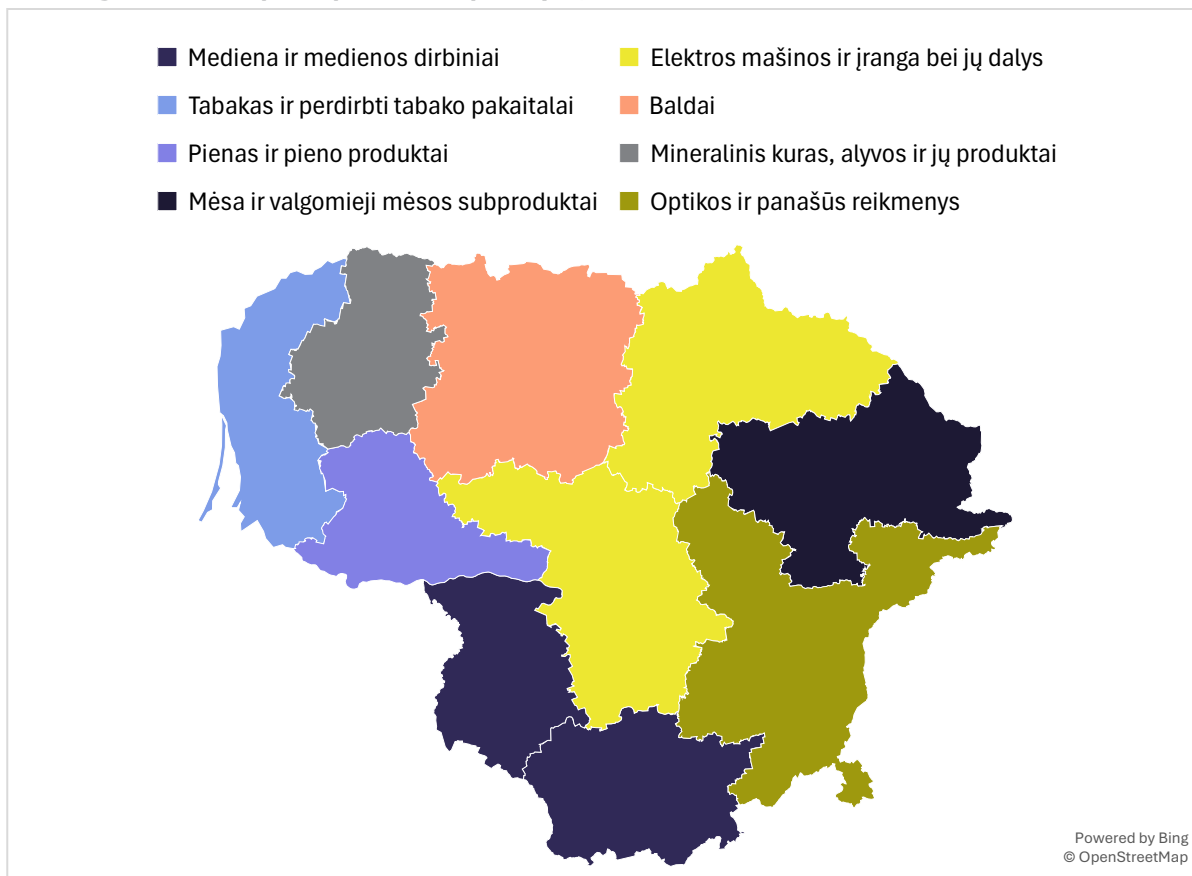

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Regioninė eksporto apžvalga

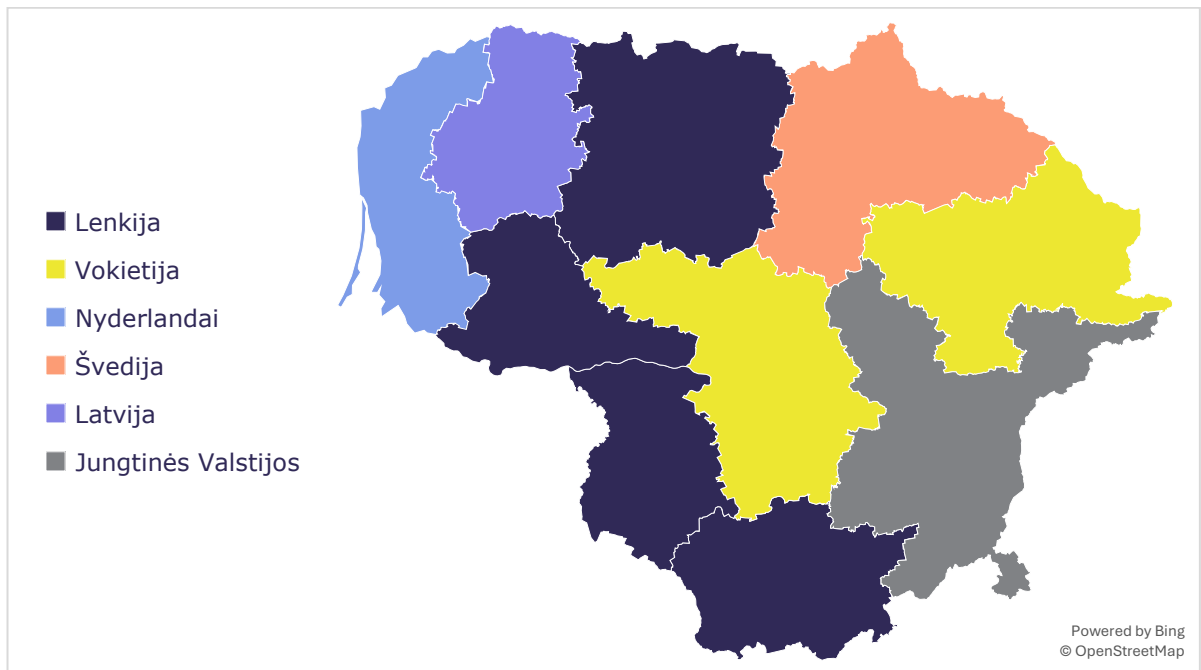
Apžvelgiant regionų eksporto tendencijas toliau vertinamas lietuviškos kilmės prekių eksportas ir išskiriami pagrindiniai eksporto sektoriai (žr. **Pav. 23**), eksporto partnerės šalys (žr. **Pav. 24**), trijų didžiausių eksportuojamų sektorių apimtis bendrame eksporte (žr. **Pav. 25**) ir dalis nuo bendro eksporto, kurią sudaro eksportas į tris didžiausias partneres šalis (žr. **Pav. 26**).

Pav. 23: Pagrindiniai eksporto produktai apskrityse, 2025 m.

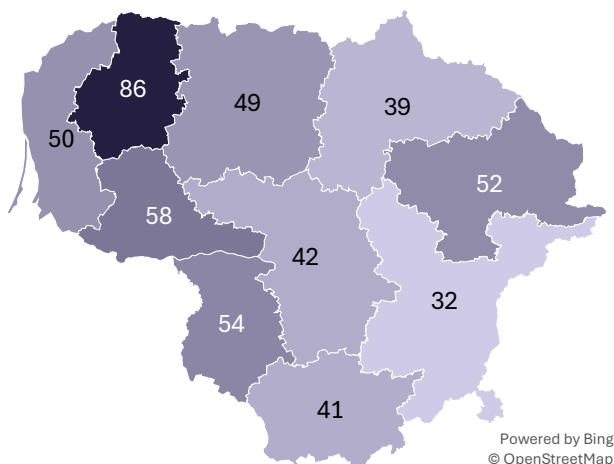
Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pav. 24: Pagrindinės eksporto partnerės apskrityse, 2025 m.

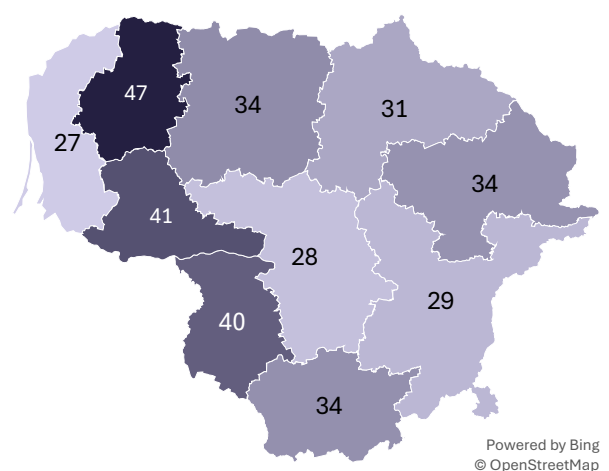
Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pav. 25: Top 3 eksportuojamų produktų dalis visame apskrities prekių eksporte, 2025 m., proc.

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Pav. 26: Top 3 eksporto partnerių dalis bendroje apskrities eksporto struktūroje, 2025 m., proc.

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Tikslinės apskritys

Šiaulių apskritis

- Šiaulių apskrities eksportas penkerius metus išlieka stabilus. Piką (1,48 mlrd. eurų) pasiekė 2022 m., o 2025 m. vertė smuko iki 1,28 mlrd. eurų. Pagal grynąsias eksporto apimtis apskritis užima 6-ą vietą šalyje.
- Eksporto intensyvumas (eksportas kaip BVP dalis) 2024 m. siekė 25 proc., mažiausią rodiklį per penkerius metus, smukusį nuo 32 proc. 2022 m. Pagal lietuviškos kilmės prekių eksporto intensyvumą apskritis rikiuojasi 8-oje vietoje ir artėja prie Lietuvos vidurkio – 31 proc.
- Tris didžiausius sektorius sudaro baldai – 0,28 mlrd. eurų (22 proc.), mediena ir jos dirbiniai – 0,19 mlrd. eurų (14 proc.) bei plastikai – 0,16 mlrd. eurų (13 proc.). Šie sektoriai dominuoja ilguoju laikotarpiu ir sudaro apie 49 proc. viso apskrities eksporto – pagal šį rodiklį apskritis užima 6-ą vietą Lietuvoje.
- Pagrindinės eksporto partnerės ilguoju laikotarpiu išlieka tos pačios, kasmet kinta tik jų svarba ir apimtys. Vietinės įmonės orientuotos į Europos rinkas: Lenkiją (12 proc.), Latviją (11 proc.), Vokietiją (11 proc.), Švediją (9 proc.) ir Nyderlandus (7 proc.). Baldai ir plastiko dirbiniai aktyviai eksportuojami ir į JAV.

Panevėžio apskritis

- Panevėžio apskrities eksportas augo ir piką pasiekė 2023 m. – 1,9 mlrd. eurų, o pastaruosius dvejus metus traukėsi ir 2025 m. siekė 1,73 mlrd. eurų. Pagal šį rodiklį apskritis užima 5-ą vietą šalyje.
- Eksporto svarbą išryškina aukštas intensyvumas – 47 proc. Beveik pusė apskrities BVP sukurama lietuviškos kilmės eksportu, pagal šį rodiklį Panevėžys rikiuojasi 3-ioje vietoje Lietuvoje.
- Trys didžiausi sektoriai sudaro 39 proc. viso eksporto – tai rodo palyginti diversifikuotą struktūrą. Pagrindiniai sektoriai dominuoja per visą penkerių metų laikotarpį: elektronikos prekės (16 proc.), baldai (12 proc.) ir pienas (11 proc.), ketvirti – javai (10 proc.).
- Eksporto partnerių struktūroje, kaip būdinga mažesnėms apskritims, vyrauja ES šalys: Švedija (12 proc.), Latvija, Vokietija ir Lenkija (po 10 proc.) bei Norvegija (8 proc.). Šios partnerės išlaiko stabilias pozicijas.

Alytaus apskritis

- Alytaus apskrities eksportas kryptingai augo nuo 0,38 mlrd. eurų (2020 m.) iki 0,6 mlrd. eurų (2025 m.) – augimas siekia 58 proc. Vis dėlto pagal apimtis apskritis išlieka priešpaskutinė Lietuvoje.
- Eksporto intensyvumas 2024 m. siekė 26 proc. – mažiausias rodiklis per penkerius metus, ir užtikrino apskričiai 7-ą vietą šalyje.
- Eksporto struktūroje dominuoja mediena ir jos dirbiniai (20 proc.), antri – baldai (13 proc.). Medienos grupė lyderio poziciją išlaiko ilguoju laikotarpiu. Trečias sektorius kinta – šiuo metu jį užima kakavos gaminiai (8 proc.), aplenkę plastikus (7 proc.). Trys pagrindiniai sektoriai sudaro 41 proc. eksporto, pagal koncentraciją apskritis rikiuojasi 8-oje vietoje.
- Eksporto partnerės: Lenkija (17 proc.), Jungtinė Karalystė (9 proc.), Vokietija ir Švedija (po 8 proc.), Latvija (6 proc.). Į Jungtinę Karalystę aktyviai eksportuojami baldai, o antra pagal svarbą medienos produkcijos kryptis – Australija.

Marijampolės apskritis

- Marijampolės apskrities eksportas per penkerius metus išaugo 73 proc. – nuo 0,48 mlrd. eurų iki 0,83 mlrd. eurų. Nepaisant sparčios plėtros, pagal apimtis apskritis tebėra 8-oje vietoje Lietuvoje.
- Eksporto intensyvumas siekia 37 proc. ir viršija Lietuvos vidurkį (31 proc.), užtikrindamas 4-ą vietą šalyje – tai rodo reikšmingą eksporto vaidmenį vietos ekonomikoje.
- Eksportas sutelktas į kelis sektorius: mediena ir jos dirbiniai (27 proc.), baldai (14 proc.) ir gaminiai iš javų (13 proc.). Trys pagrindiniai sektoriai sudaro 54 proc. viso eksporto – 3-ias aukščiausias koncentracijos rodiklis Lietuvoje.
- Pagrindinės partnerės kelerius metus stabilios: Lenkija (18 proc.) ir Vokietija (15 proc.), toliau – Danija (6 proc.), Belgija (6 proc.) ir Latvija (5 proc.). Mediena ir baldai aktyviai eksportuojami į Ispaniją, JAV ir Jungtinę Karalystę, o pagrindinė pieno sektoriaus kryptis – Australija (1,2 mln. eurų).

Klaipėdos apskritis

- Klaipėdos apskrities eksportas 2025 m. siekia 4,11 mlrd. eurų – per penkerius metus augo 28 proc., mažiau už Lietuvos (49 proc.) ir VVL regiono (57 proc.) vidurkį. Pagal apimtį apskritis užima 4-ą vietą šalyje. Lėtesnį lietuviškos kilmės prekių eksporto augimą iš dalies lemia orientacija į paslaugas – uosto krovą, tarpininkavimą ir logistiką, kurios į prekių eksporto statistiką nepatenka.
- Eksporto intensyvumas siekia 49 proc. – antra aukščiausia pozicija Lietuvoje, nors nuo 2022 m. rodiklis smuko nuo 68 proc.
- Eksporte nuolat dominuoja tie patys trys produktai, kinta tik jų santykis: 2025 m. tabako ir plastikų produktai sudaro po 17 proc., baldai – 16 proc. Kartu jie apima pusę viso eksporto – pagal koncentraciją apskritis rikiuojasi 5-oje vietoje Lietuvoje.
- Pagrindinės partnerės stabilios: Nyderlandai (12 proc.), Vokietija (8 proc.), Lenkija ir Švedija (po 7 proc.). Išsiskiria Turkija (7 proc.), į kurią aktyviai tiekiami juodieji metalai. Tabako gaminiai didelėmis apimtimis eksportuojami į Liuksemburgą ir Sakartvelą.

Kitos apskritys

- **Utenos apskritis** 2025 m. pagal prekių eksporto vertę užima 8 vietą Lietuvoje – eksportas siekia 0,72 mlrd. eurų ir sukuria trečdalį BVP. Struktūra sutelkta į tris svarbiausius produktus – mėsos gaminiai, baldai ir elektros prietaisai – sudaro 52 proc. viso eksporto, o tai yra 4 vieta šalyje pagal koncentraciją. Eksportas orientuotas į artimas ES rinkas: trys pagrindinės partnerės sudaro apie 34 proc. apimčių.
- **Tauragės apskritis** pagal lietuviškos kilmės prekių eksporto vertę užima paskutinę vietą Lietuvoje – 2025 m. eksportas siekė 0,39 mlrd. eurų, intensyvumas išliko vienas žemiausių (24 proc.). Struktūra itin sutelkta: pieno produktai, kiti maisto produktai ir mediena sudaro 58 proc. viso eksporto – antras aukščiausias koncentracijos lygis šalyje (po naftos produktais dominuojančios Telšių apskrities). Tarp partnerių vyrauja kaimyninės bei Skandinavijos šalys, taip pat Vokietija ir Nyderlandai.
- **Telšių apskritis** pagal prekių eksporto vertę užima trečią vietą Lietuvoje – 2025 m. eksportas siekė 4,8 mlrd. eurų ir nusileido tik Vilniui bei Kaunui. Mineralinio kuro ir jo distiliavimo produktai sudaro 78 proc. viso eksporto, o tokia koncentracija atspindi priklausomybę nuo vienintelės šalyje naftos perdirbimo įmonės – AB „Orlen Lietuva“. Eksporto geografijoje išsiskiria dvi netipinės kryptys: Ukraina 16 proc., JAV 10 proc.
- **Kauno apskritis** yra didžiausia lietuviškos kilmės prekių eksportuotoja Lietuvoje, 2025 m. eksportas siekė 5,9 mlrd. eurų, intensyvumas sudaro 32 proc. BVP. Koncentracija viena žemiausių šalyje: elektros įrenginiai, trąšos ir baldai kartu sudaro 42 proc. eksporto. Pagrindinės kryptys – Vokietija, Lenkija

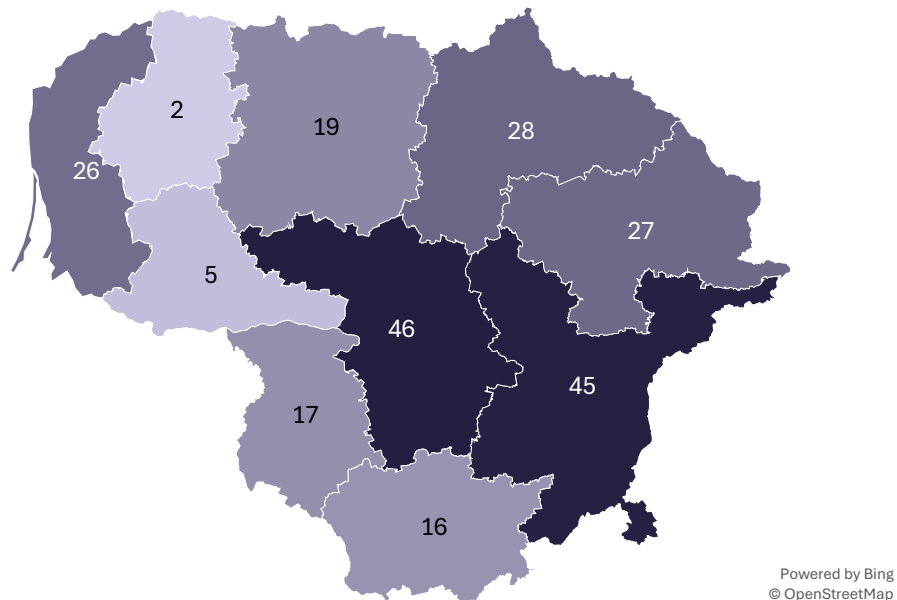
ir Nyderlandai, o aktyvesnis nei daugelyje apskričių ryšys su JAV ir Jungtine Karalyste rodo platesnę geografinę aprėptį.

- **Vilniaus apskritis** labiau orientuota į paslaugų eksportą ir prekių reeksportą, tačiau pagal lietuviškos kilmės prekių eksportą užima antrą vietą Lietuvoje, 2025 m. siekė 4,98 mlrd. eurų. Intensyvumas išlieka žemas – 14 proc. BVP, kas atspindi paslaugų dominavimą sostinės ekonomikoje. Eksporto krepšelyje ryškiausia chemijos produktų bei optikos ir medicinos prietaisų niša, šalia kurių svarbią dalį sudaro baldai ir plastiko dirbiniai. Išskirtinė savybė – didžiausia partnerė yra JAV (11 proc. lietuviškos kilmės eksporto), likusią dalį papildo Vokietija, Nyderlandai, Lenkija ir Jungtinė Karalystė.

Aukštos pridėtinės vertės eksportas

Lietuvai, kaip mažai ir atvirai ekonomikai, eksportas yra svarbiausias augimo variklis, o 2024 m. prekių ir paslaugų eksportas sudarė 74,1 proc. BVP²⁴. Vis dėlto ankstesnė analizė rodo, kad regionuose vyrauja žemesnės pridėtinės vertės sektoriai ir produkcija. Atlyginimų bei darbo našumo augimui ir artėjimui prie Vakarų Europos ekonomikų itin svarbus didesnis aukštos pridėtinės vertės eksportas: jis kelia darbo našumą per sudėtingesnius, sunkiau pakeičiamus produktus. Todėl Lietuvoje išsikeliamas tikslas, kad 2030 m. APV dalis lietuviškos kilmės eksporte sudarytų 50 proc.²⁵ O siekiant šio tikslo yra svarbi kiekvieno regiono plėtra. Detalesni duomenys pateikiami žemiau esančiuose grafikuose.

Pav. 27: APV dalis lietuviškos kilmės eksporte apskrityse, 2025 m.

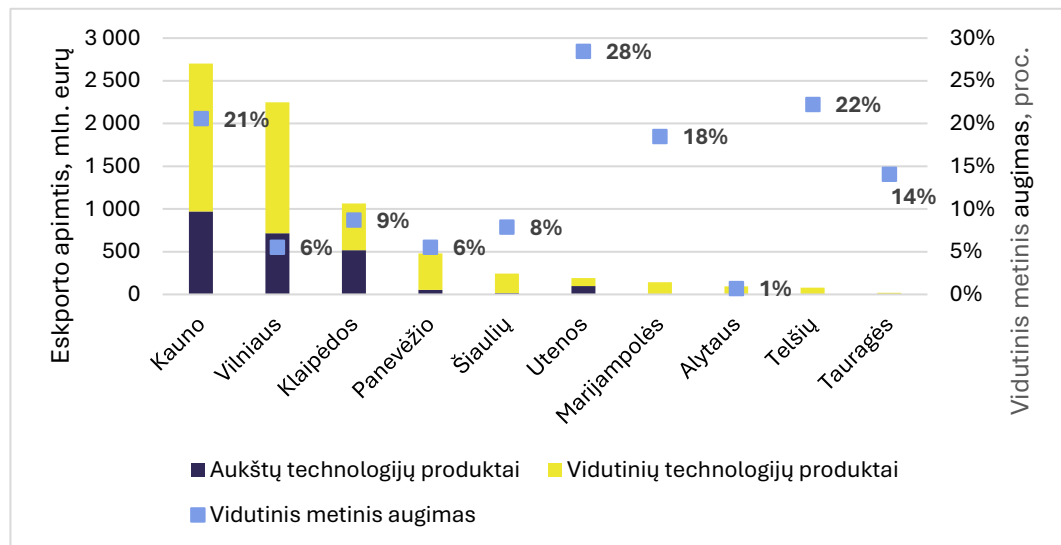

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

²⁴ Pasaulio Bankas, „Exports of goods and services (% of GDP)“. Prieiga internetu: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS>

²⁵ Inovacijų agentūra, „Veiklos strategija 2026-2030“. Prieiga internetu: <https://web-prod.inovacijuagentura.lt/wp-content/uploads/importedfiles/apie-mus/atsisiuntimu-biblioteka/planavimo-dokumentai/ia-strategija-2026-2030.pdf>

Pav. 28: Lietuviškos kilmės APV prekių eksporto struktūra 2025 m. ir APV eksporto metinis vidutinis augimas 2021-2025 m.

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Lietuviškos kilmės prekių eksporte APV sudaro 29 proc. – aukščiausias rodiklis nuo 2020 m. Jis pakilo nuo žemiausio lygio 2022–2023 m. (25 proc.), o vidutinis metinis augimas siekia 11 proc., tad Lietuva palaipsniui artėja prie tikslo.

Gamybinės pramonės centrai

Utenos ir Panevėžio apskritys iš pramoninių apskričių išsiskiria didesne lietuviškos kilmės APV produkcijos dalimi eksporte, nors pagal darbo našumą šios apskritys buvo vienos silpnesnių.

Panevėžio apskrityje dominuoja vidutinių technologijų produktai, o aukštųjų technologijų produktai sudaro vos 11 proc. APV. Tarp aukštųjų technologijų produktų ryškiausi – skydai ir pultai elektros aparatūrai. Vidutinių technologijų segmente vyrauja žemesnio technologinio lygio elektros gaminiai: laidai ir kabeliai. Aukštųjų technologijų produkcija aktyviai eksportuojama į Kiniją. Bendrai apskritis pasižymi jau anksčiau išskirta stiprybe – elektros įrangos ir jos dalių gamyba.

Utenos apskritis yra vienintelė apskritis, kurioje aukštųjų technologijų produktai sudaro daugumą APV eksporto ir siekia 98 mln. eurų. Utena pasižymi ir aukščiausiu vidutiniu metiniu augimu nuo 2020 m. – 28 proc. Tokius rezultatus lėmė pastaraisiais metais išaugęs telefonų, ryšio aparatūros ir jų dalių eksportas, sudarantis 97 proc. visų aukštųjų technologijų produktų. Šis eksportas krypta į Vokietiją, Prancūziją, Italiją.

Marijampolės apskrityje APV eksportas sudaro 17 proc., o augimas – vienas aukščiausių šalyje – 18 proc. Net 99,7 proc. APV eksporto sudaro vidutinių technologijų produktai, tarp kurių dominuoja trąšos ir mašinų dalys. Vis dėlto apskrityje vyraujantis transporto sektorius ir žemesnės pridėtinės vertės gamyba nusveria lietuviškos kilmės produkciją, todėl bendras APV lygio eksportas išlieka žemas.

Telšiuose APV siekia vos 2 proc., nes beveik visas eksportas sutelktas į naftos produktus, eksporto statistikoje priskiriamus ištekliams pagrįstai produkcijai. Tai išryškina priklausomybę nuo vieno sektoriaus, kai likusi eksporto dalis lieka labai maža.

Logistikos ir transporto centrai

Tauragės apskritis stipriai priklausoma nuo sausumos transporto ir į jį specializuojasi, todėl APV produktai sudaro vos 5 proc. eksporto – mažiausią APV dalį Lietuvoje.

Šiaulių apskritis taip pat lieka žemesniame lygyje – APV produktai sudaro 19 proc. eksporto. Augimas lėtesnis už Lietuvos vidurkį – 8 proc. Net 94 proc. APV eksporto tenka vidutinių technologijų produktams, tarp kurių išsiskiria dviračiai ir kitos pedalinės priemonės. Aukštų technologijų segmente svarbūs elektros aparatų skydai ir pultai, o svarbiausiomis eksporto partnerėmis laikomos Skandinavijos šalys, Lenkija ir Vokietija. Stipri priklausomybė nuo sausumos transporto ir žemesnės pridėtinės vertės gamybos lemia mažesnę APV produktų dalį eksporte.

Diversifikuotos ekonomikos

Apskričių pagal APV eksportą ryškiai lyderiauja didieji miestai. Aiškiausiai pirmauja **Kauno apskritis** – iki tikslo (50 proc. APV) jai trūksta vos 4 proc. p., o APV eksporto augimo tempas (21 proc.) gerokai viršija šalies vidurkį. Daugiau nei trečdalį (36 proc.) Kauno APV sukuria aukštųjų technologijų produktai: elektronikos mašinos, įranga ir jų dalys – radarai, radionavigaciniai aparatai, skydai bei pultai elektros aparatams. Jie daugiausia keliauja į Vokietiją ir Vidurio bei Rytų Europos šalis. **Vilniaus apskritis** užima antrą vietą, tačiau šią poziciją lemia mažesnės lietuviškos kilmės eksporto apimtys ir už Lietuvos vidurkį žemesnis metinis augimas. Vis dėlto APV eksporte abi didmiesčių apskritys dominuoja silpniau nei pagal BVP ir nuo tikslo atsilieka. Todėl 50 proc. APV daliai pasiekti didesnės apimtys būtinos ir didmiesčiuose – juose sukurama daugiausia produkcijos ir telkiasi pagrindiniai eksporto šaltiniai.

Klaipėdos apskrityje APV dalis siekia 26 proc., o augimas lėtesnis už Lietuvos vidurkį – 9 proc. Vis dėlto 49 proc. APV eksporto sudaro aukštų technologijų produktai, o jų daugumą – plastikai ir jų gaminiai: poliacetaliai, polieteriai ir poliesteriai. Į šią produkciją telkiasi pagrindinis apskrities APV eksportas, keliaujantis į kitas ES šalis, JK ir Ukrainą. Tai aiški Klaipėdos stiprybė, kurią galima toliau vystyti, o labiau įgalinus uosto pajėgumus, didinti ir APV eksportą.

Alytaus apskrityje APV sudaro 16 proc. lietuviškos kilmės produktų eksporto, tačiau augimas išliko menkas – vos 1 proc. Apskrityje stinga aiškių, dominuojančių sektorių, galinčių vystyti produktus ir užtikrinti stabilų augimą, o aukštų technologijų produktai sudaro vos 7 proc. APV eksporto.

Apibendrinant, lietuviškos kilmės APV prekių eksporto analizė rodo, kad 50 proc. siektina riba kol kas išlieka aktuali visoms apskritims – net arčiausiai jos esančios Kauno ir Vilniaus apskritys dar yra žemiau šio lygio. Vis dėlto regionuose jau ryškėja konkretūs augimo židiniai: Utenos ir Panevėžio elektronika, Kauno

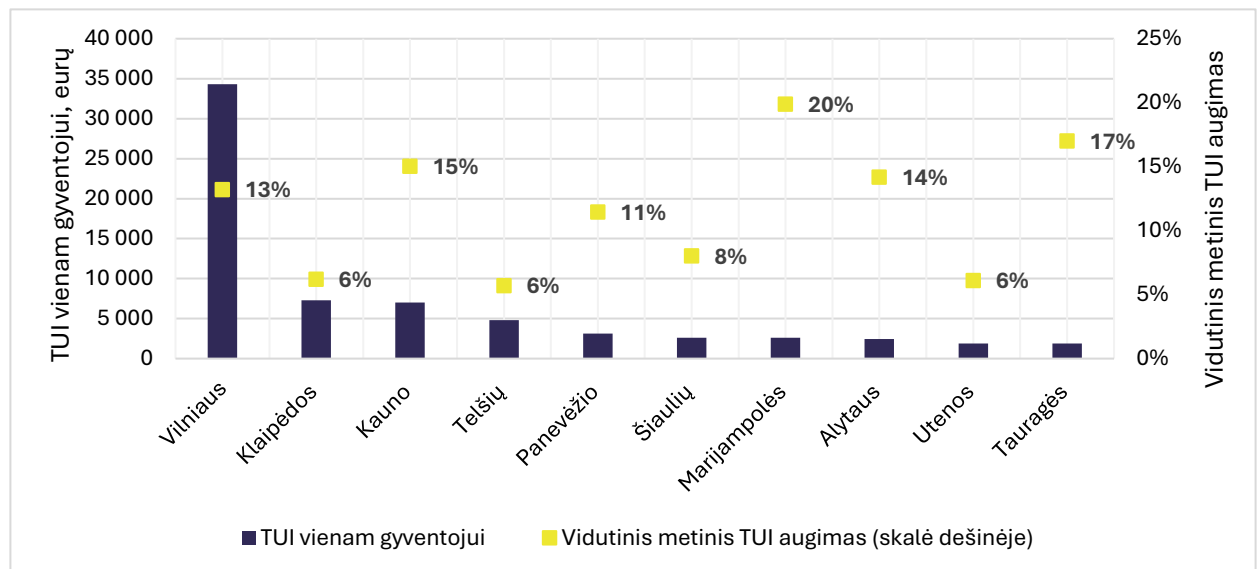
chemija ir elektros mašinų gamyba, Klaipėdos plastiko produkcija. Šie sektoriai, grįsti esama regionų specializacija ir gamybiniais pajėgumais, yra realus atspirties taškas APV eksporto plėtrai. Kitose apskrityse APV eksportą verta skatinti taip pat jų specializacijos pagrindu – jį stiprinant galima artėti prie tikslo išlaikant esamą regiono ekonominį profilį.

Tiesioginės užsienio investicijos

Vienas svarbiausių eksporto plėtros variklių gali būti tiesioginės užsienio investicijos (TUI). Užsienio kompanijos atsineša prieigą prie tarptautinių rinkų, eksporto kanalų ir aukštesnės pridėtinės vertės technologijų. Todėl vertinant **Lietuvos situaciją – tiesioginės užsienio investicijos nuosekliai auga. Pagal sukauptą TUI ir BVP santykį šalis pasiekė 56,2 proc. BVP** – tai atitinka ES vidurkį ir lenkia tokias ekonomikas kaip Vokietija (49,1 proc.) ar Lenkija (45,9 proc.). Kaimynų kontekste pozicija kuklesnė: Estija siekia 105,6 proc. BVP, Latvija – 68,8 proc., abi lenkia Lietuvą. Pagal šį rodiklį Lietuva lieka Europos viduryje^{26, 27}.

Detaliau žvelgiant į TUI regionų lygmeniu (žr. Pav. 29), ryškėja aiški regioninė nelygybė, kai TUI telkiasi sostinėje. Vilniaus apskritis pritraukia daugiausia užsienio investicijų – 34 301 eurų vienam gyventojui. Čia dominuoja finansų ir draudimo veiklos sektorius, o pagrindiniais investuotojais išlieka svarbiausi Lietuvos eksporto partneriai – Vokietija ir Nyderlandai.

Pav. 29: TUI, tenkančios vienam gyventojui, 2024 m. pabaigai ir TUI pokyčio dinamika per 2020-2024 m.

Šaltinis: VDA OSP²⁸ ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

Arčiausiai Vilniaus rikiuojasi Klaipėdos (7 297 eurų) ir Kauno (7 027 eurų) apskritys, tačiau atotrūkis nuo lyderės išlieka reikšmingas. Klaipėdos

²⁶ Trading Economics, „Lithuania - Direct investment in the reporting economy“. Prieiga internetu: <https://tradingeconomics.com/lithuania/direct-investment-in-the-reporting-economy-stocks-eurostat-data.html>

²⁷ Eurostat, „EU direct investment positions by country, ultimate and immediate counterpart and economic activity (BPM6)“. Prieiga internetu: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/bop_fdi6_pos/default/table?lang=en

²⁸ VDA OSP, „Tiesioginės užsienio investicijos“. Prieiga internetu: <https://osp.stat.gov.lt/lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=27f4208e-582c-4312-83d9-417c4fa03ec3>

apskritis vidutinis metinis TUI augimas – vienas žemiausių šalyje (6 proc.), kaip ir Utenos bei Telšių apskričių. Prie vienintelio Lietuvos jūrų uosto įsikūrusi Klaipėdos apskritis investicijas telkia vandens transporto bei naftos ir chemijos pramonės sektoriuose, o platesnis uosto potencialas investicijoms dar laukia išnaudojimo. Apskritis išskirtinumą atskleidžia investuotojų geografija: kitur dominuoja ES šalys, su kuriomis regiono verslai prekiauja, o Klaipėdoje daugiausiai investuojamas Danijos, Kipro, Šveicarijos, JAV ir Vokietijos kapitalas.

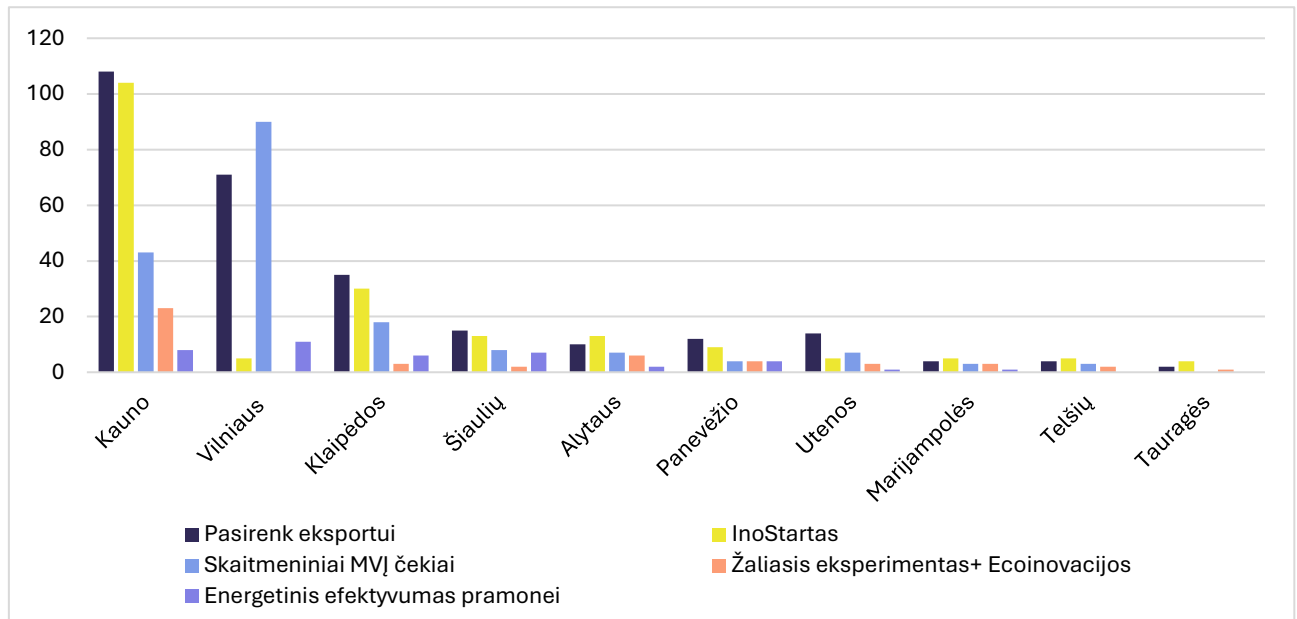
Telšių apskritis užima tarpinę poziciją tarp didmiesčių ir mažesnių regionų – TUI siekiant 4 810 eurų vienam gyventojui. Likusiose apskrityse rodiklis svyruoja nuo 3 149 iki 1 873 eurų. Tarp jų išsiskiria Marijampolės apskritis – aukščiausias metinis TUI augimas šalyje (20 proc.), gerokai viršijantis Lietuvos vidurkį (13 proc.); daugiausiai investicijų čia pritraukia medienos bei metalo gaminių pramonė. Sparčiai investicijos augo ir Tauragės apskrityje (17 proc.). Kitose apskrityse augimas nuoseklus, bet investicijos daugiausiai keliauja į žemos pridėtinės vertės pramonės ir statybų sektorius. Tai – viena pagrindinių priežasčių, stabdančių aukštesnės pridėtinės vertės produkcijos plėtrą, darbo našumo augimą ir regionų ekonominį vystymąsi. Šalies lygmeniu daugiausiai investicijų ateina iš tų pačių valstybių, su kuriomis Lietuva ir prekiauja: Skandinavijos (Švedija, Danija), kaimyninių regiono šalių (Lenkija, Estija) ir išsivysčiusių Europos ekonomikų (Nyderlandai, Vokietija, JK).

VI. Finansavimas

Inovacijų agentūros finansavimo priemonės

Formuojant 2021–2027 m. ES finansinę perspektyvą, Lietuvos teritorija padalyta į Sostinės bei VVL regionus, daugiau investicijų nukreipiant į pastarąjį. Žemiau pateikiami verslui skirtų projektų, kurių kvietimai baigėsi 2025 m., duomenys rodo, kad pirmąja Kauno apskritys, lenkianti Vilniaus apskritį.

Pav. 30: Paraiškų skaičius pagal 2025 m. pasibaigusius kvietimus apskrityse

Šaltinis: Inovacijų agentūra

Populiariausias kvietimas visos Lietuvos mastu – „Pasirenk eksportui“, skatinantis MVĮ eksporto plėtrą²⁹. VVL regione pateiktos 204 paraiškos, didžioji dalis (108) – Kauno apskrityje; Sostinės regione – 71. Aukščiausią sėkmingų paraiškų dalį (žr. Pav. 31) pasiekė Sostinės regionas – 77 proc., VVL regione šis rodiklis siekia 48 proc. Išsiskiria Marijampolės apskritis, kur iš 4 paraiškų nė viena nebuvo sėkminga, o Alytaus apskrityje sėkmingos buvo vos 30 proc.

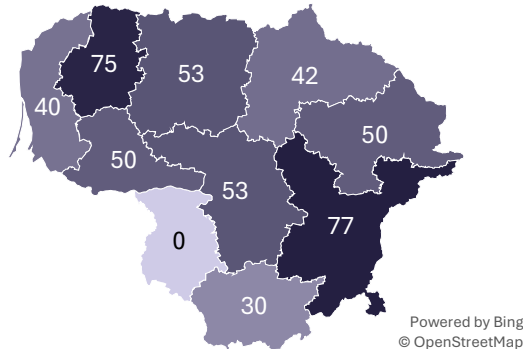
Kvietimas „InoStartas“, skirtas aukštos pridėtinės vertės produktų kūrimui ir MTEP plėtrai bei glaudžiai susijęs su S3 įgyvendinimu, buvo populiariesnis VVL regione³⁰. Čia iš viso pateiktos 188 paraiškos, iš kurių didžioji dalis tenka Kauno apskričiai (104), o Vilniaus apskrityje jų pateikta tik 5. Sėkmingų paraiškų dalis (žr. Pav. 32) gerokai mažesnė: pirmąja Vilniaus, Utenos ir Telšių apskritys po 20 proc., visame VVL regione rodiklis siekia 12 proc. Išskirtiniai atvejai – Tauragės ir Marijampolės apskritys, kur sėkmingų paraiškų dalis siekia 0 proc., bei Klaipėdos ir Alytaus apskritys, kur ji tesiekia atitinkamai 7 proc. ir 8 proc.

²⁹ IA, „Pasirenk eksportui“. Prieiga internetu: <https://www.inovacijuagentura.lt/finansavimo-kvietimas/pasirenk-eksportui/>

³⁰ IA, „InoStartas“. Prieiga internetu: <https://www.inovacijuagentura.lt/finansavimo-kvietimas/inostartas/>

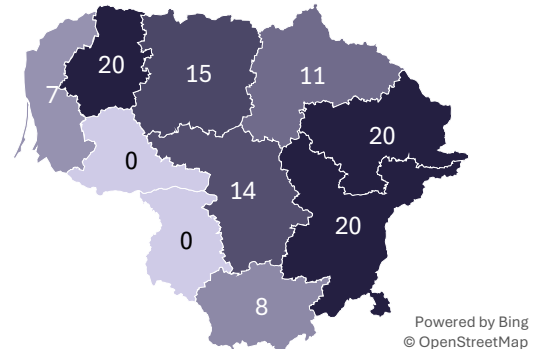
Marijampolės, Alytaus, Tauragės ir kitos mažosios apskritys pateikia mažai paraiškų, o finansavimą gauna dar mažesnę jų dalis. Tai lemia ribotos galimybės gauti kvalifikuotą pagalbą rengiant paraiškas, menkesnę pačių įmonių patirtis ir dalyvavimo aktyvumas.

Pav. 31: Finansavimą gavusių įmonių dalis kvietime „Pasirenk eksportui“

Šaltinis: Inovacijų agentūra

Pav. 32: Finansavimą gavusių įmonių dalis kvietime „InoStartas“

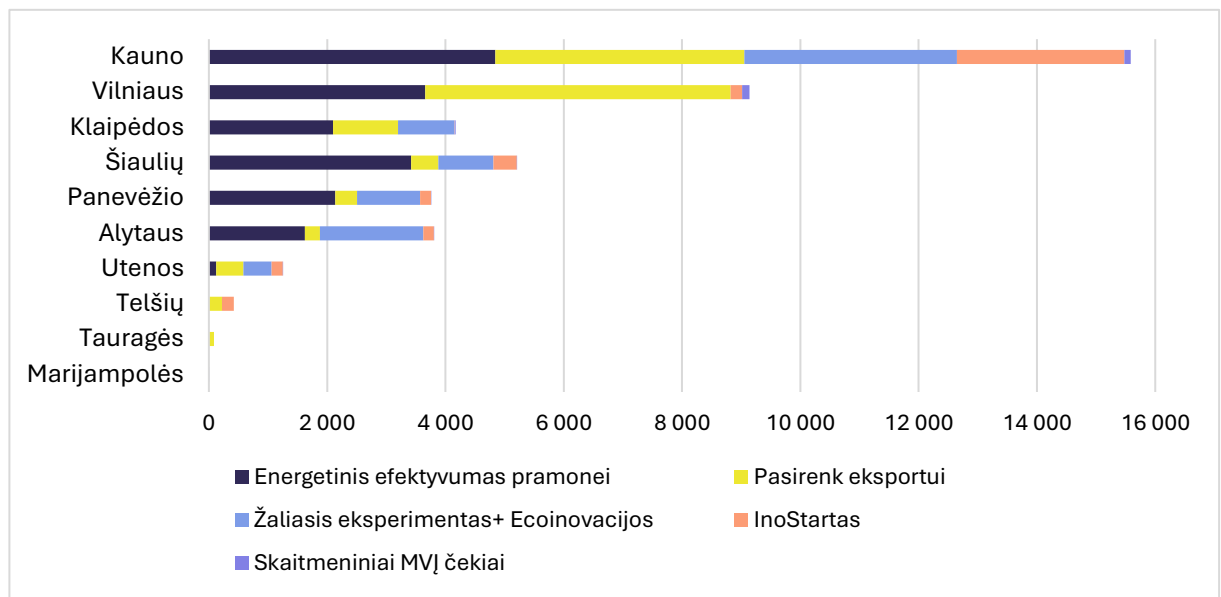
Šaltinis: Inovacijų agentūra

Pagal suteiktą finansavimą lyderiauja (žr. Pav. 33) Kauno apskritis. Daugumoje apskričių didžiausia finansavimo dalis teko pagal priemonę „Energetinis efektyvumas pramonėje“: Kaune – apie trečdali, Klaipėdoje – apie pusę, Šiauliuose – apie du trečdalius. Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos apskrityse svarų vaidmenį atlieka „Pasirenk eksportui“, o tai lemia, jog šiose apskrityse veikia daugiau eksportui ir tarptautinei konkurencijai pajėgių įmonių, todėl ir jų aplikavimo dalis (atitinkamai ir gautas finansavimas) yra didesnis. Priemonės „InoStarto“ finansavimas taip pat sutelktas Kauno apskrityje, tačiau reikšmingos jo apimtys stebimos ir Šiaulių, Utenos, Telšių bei kitose mažosiose apskrityse.

Išsiskiria ir Alytaus apskritis – nepaisant apskrities dydžio, ji sutelkė panašią finansavimo dalį kaip ir Panevėžio apskritis, daugiausiai per kvietimą „Žaliojo eksperimentas“. O Šiaulių apskritis pagal gautą finansavimą užima trečią vietą ir lenkia Klaipėdos apskritį.

Tauragės ir Marijampolės apskritys sutelkė mažiausią finansavimą, Marijampolės rodiklis siekia beveik nulį. Tai patvirtina silpnesnį mažųjų apskričių paraiškų aktyvumą ir kokybę. Aukštą didesnių ir mažesnių apskričių disproporciją pagal gautą finansavimą iliustruoja ir į S3 orientuota priemonė „InoStartas“ – jos finansavimas taip pat sutelktas didžiųjų miestų apskrityse.

Pav. 33: Finansuojama sutarčių suma apskrityse pagal 2025 m. pasibaigusius kvietimus

Šaltinis: Inovacijų agentūra

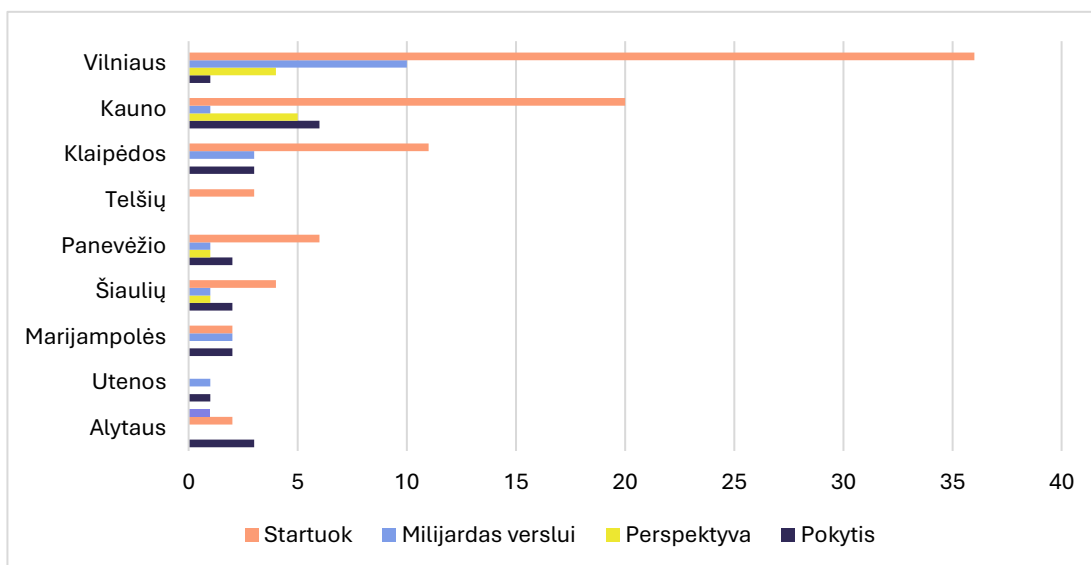
ILTE finansavimo priemonės

Skirtingai nei Inovacijų agentūros dotacijos, ILTE finansavimas teikiamas paskolų, garantijų ir kitų grąžintinų finansinių priemonių forma. Šios apžvalgos kontekste yra analizuojamos aktualiausios tiesioginės paskolos: „Startuok“, „Milijardas verslui“, „Perspektyva“ ir „Pokytis“³¹.

Apskričių lygmeniu ILTE paskolos (žr. Pav. 34) daugiausiai suteiktos Vilniaus apskrities įmonėms. Visose apskrityse populiariausia finansinė priemonė yra paskola „Startuok“, kurios paklausą daugiausia lemia didelis MVĮ skaičius Lietuvoje ir jos paskirtis – finansuoti smulkaus bei vidutinio verslo pradžią ir plėtrą. „Milijardas verslui“, orientuota į gynybos ir saugumo pramonę, koncentruojasi Vilniaus, Klaipėdos ir Marijampolės apskrityse. „Perspektyva“, skatinanti pramoninius tyrimus ir inovacinę veiklą, telkiasi stipriausiuose pramonės centruose – Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose. „Pokytis“ aktyviausiai naudojamas VVL regione, skatinant pramonės skaitmeninimą ir MVĮ modernizavimą.

³¹ ILTE, „ILTE panaudotos lėšos“. Prieiga internetu: <https://ilte.lt/apie-mus/ataskaitos/ilte-panaudotos-lesos/59#c1838>

Pav. 34: ILTE verslų plėtros programų finansuotų klientų skaičius apskrityse, 2025 m.

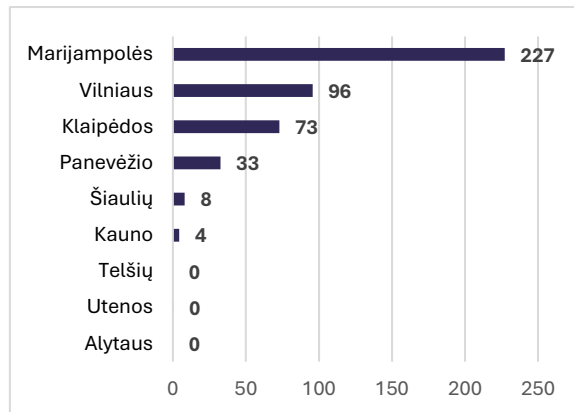
Šaltinis: ILTE³²

Finansavimo apimtimi ryškiausiai išsiskiria paskola „Milijardas verslui“ – 2025 m. pagal šią priemonę 19 įmonių išduota 441 mln. eurų paskolų. Didžiausią dalį gavo Marijampolės apskritis, 227 mln. eurų, skirta dviem įmonėms. Klaipėdoje 77 mln. eurų pasiskirstė trims įmonėms, Panevėžyje viena įmonė gavo 33 mln. eurų. Šiaulių ir Kauno apskrityse po vieną įmonę gavo mažesnes paskolas, mažosiose apskrityse paskolos minimalios (žr. Pav. 35).

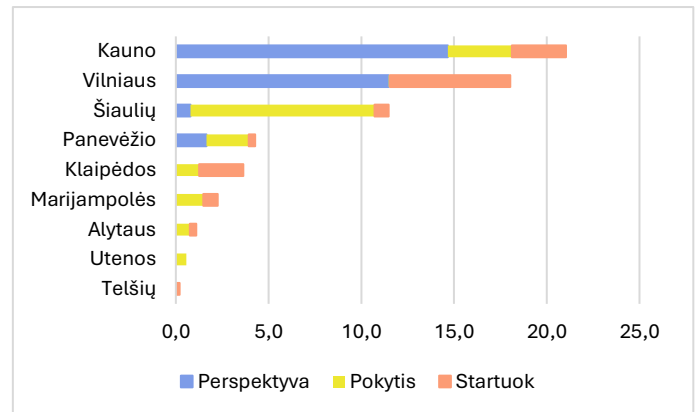
Vertinant visų ILTE suteiktų paskolų 2025 m. finansavimo duomenis pagal apskritis, matyti, kad finansavimas pasiskirsto netolygiai ir daugiausia telkiasi didžiųjų miestų apskrityse – daugiausiai Kauno apskrityje (žr. Pav. 36). Didmiesčiuose reikšmingiausią finansavimo dalį sudarė priemonė „Perspektyva“, mažesnėse apskrityse santykinai reikšmingesnė buvo priemonė „Pokytis“. Finansavimas pagal priemonę „Startuok“, nors suteiktas didžiausiam įmonių skaičiui, dėl mažesnės vidutinės paskolos vertės bendra finansavimo apimtimi yra mažiau reikšmingas. Tauragės apskrityje veikiančioms įmonėms 2025 m. pagal ILTE paskolų priemonės finansavimas nebuvo suteiktas.

³² Ten pat.

Pav. 35: Suteiktų paskolų suma apskrityse pagal „Milijardas verslui“, 2025 m. **Pav. 36: Suteiktų paskolų suma apskrityse, 2025 m.**

Šaltinis: ILTE

Šaltinis: ILTE

Apibendrinant, tiek Inovacijų agentūros, tiek ILTE finansavimo priemonių duomenys rodo panašią tendenciją – finansavimo galimybėmis aktyviau ir sėkmingiau naudojasi didmiesčių apskrityse veikiantys verslai. Mažesnių apskričių įmonės šias galimybes išnaudoja menkliau, o tai gali būti siejama su mažesniu aplikuojančių įmonių skaičiumi, ribotomis žiniomis apie finansavimo galimybes ir paraiškų rengimo kompetencijų trūkumu.

Išvados

Lietuvos regionų ekonominė raida vis labiau koncentruojasi didmiesčiuose. Vilniaus apskrities kuriama BVP dalis 2020–2024 m. pakilo nuo 42,5 iki 45,8 proc., o likusių apskričių svoris traukėsi. Ekonominė galia ir aukštos pridėtinės vertės veiklos telkiasi Vilniuje ir Kaune, o mažesnėse apskrityse vyrauja žemesnės pridėtinės vertės sektoriai. Darbo našumo skirtumai išlieka dideli – nuo 42,9 tūkst. eurų vienam dirbančiajam Vilniuje iki 17,4 tūkst. eurų Utenoje, o bendras šalies našumas 2025 m. siekia 70,6 proc. ES vidurkio.

Regionų našumo augimą riboja ekonomikos struktūra. Regionų specializacija telkiasi tradiciniuose sektoriuose – maisto pramonėje, medienos ir baldų gamyboje bei transporte, kurių pridėtinės vertės potencialas riboja spartesnę konvergenciją su ES. Vis dėlto septyniose apskrityse identifikuoti nišinių lyderių sektoriai, kurių atsinaujinimas ir masto didinimas gali tapti svarbiu augimo šaltiniu. Kartu darbo našumo augimas sistemiškai atsilieka nuo darbo užmokesčio – ši struktūrinė tendencija labiausiai spaudžia mažesnes apskritis, kur didėjančios darbo sąnaudos riboja pelningumą, investicijas į technologijas ir įmonių konkurencingumą.

2025 m. įsteigta 14 939 įmonės – daugiausia per visą laikotarpį ir 6 proc. daugiau nei 2024 m. Antrus metus iš eilės regionuose registruojama daugiau juridinių asmenų nei sostinėje: VVL regione – 7 739, Sostinės regione – 7 200. Vis dėlto 72 proc. jų sudaro mažosios bendrijos, kurioms būdingas lėtas augimas. Spartesniam regionų ekonominiam augimui yra reikalingi stambesni, našiau veikiantys ir eksportuojantys verslai.

Aukštos pridėtinės vertės sektoriai tebėra riboti. Aukštųjų technologijų įmonės sudaro 0,02–0,2 proc. visų įmonių ir daugiau nei 1 proc. pridėtinės vertės sukuria tik Kaune ir Vilniuje. Visose apskrityse vyrauja žinioms imlios paslaugos (KIS), kuriančios 23–37 proc. pridėtinės vertės.

Sumaniosios specializacijos įmonių skaičiumi pirmauja didmiesčiai. Sostinės regione telkiasi IRT sektorius, VVL regione – naujų gamybos procesų sritis. Investicijų į inovacijas skirtumus lemia didmiesčių pranašumas – juose telkiasi aukštųjų technologijų verslai, inovacijų branduolys ir su verslu bendradarbiaujančios mokslo įstaigos. Regionuose MTEPI pajėgumai mažesni ir pritraukiamo finansavimo apimtys žemesnės.

Lietuviškos kilmės prekių eksportas kryptingai auga, tačiau TUI telkiasi sostinėje. APV prekių eksporto 50 proc. tikslas išlieka siekiamu uždaviniu visoms apskritims³³, nors regionuose jau ryškėja augimo židiniai: Utenos ir Panevėžio elektronika, Kauno chemija ir elektronikos mašinų gamyba, Klaipėdos plastiko produkcija. Šie sektoriai remiasi esama specializacija, todėl tampa realiu atspirties tašku APV eksporto plėtrai.

³³ Inovacijų agentūra, „Veiklos strategija 2026-2030“. Prieiga internetu: <https://web-prod.inovacijuagentura.lt/wp-content/uploads/importedfiles/apie-mus/atsisiuntimu-biblioteka/planavimo-dokumentai/ia-strategija-2026-2030.pdf>

Inovacijų agentūros ir ILTE finansavimo priemonių duomenys rodo tą pačią tendenciją – finansavimo galimybėmis aktyviau ir sėkmingiau naudojasi didmiesčių verslai. Mažesnių apskričių įmonės jas išnaudoja rečiau, o tai sietina su mažesniu aplikuojančių įmonių skaičiumi, ribotomis žiniomis apie finansavimą ir paraiškų rengimo kompetencijomis.

Rekomendacijos ir pasiūlymai

Darbo našumas

Problema: Lietuvoje jau ilgą laiką išlieka aiški darbo našumo skirtis tarp didmiesčių ir mažesnių miestų apskričių. Daugumoje apskričių darbo užmokestis 2020–2025 m. augo sparčiau nei darbo našumas, todėl dėl vienos darbo rinkos mažesnės apskritys moka beveik tokius pat atlyginimus kaip didesni miestai, bet sukuria mažiau pridėtinės vertės, o tai riboja įmonių pelningumą, investicijas ir konkurencingumą.

Rekomendacijos:

- Regionų politiką orientuoti į darbo našumo, o ne atlyginimų augimą ir skirti dėmesį paramai automatizavimui ir aukštesnės pridėtinės vertės veiklų plėtrai;
- Skatinti regionuose „Neišnaudoto potencialo“ sektorius (žr. Error! Reference source not found.), nes dėl jų masto net nedidelis našumo augimas galėtų sukurti reikšmingą teigiamą efektą. Taip pat, siūloma skirti tikslinę paramą „Nišinių lyderių“ sektoriams, kurie jau veikia efektyviai, o jų veiklos mastas galėtų dar labiau išaugti;
- Paramos priemonės formuoti remiantis esamomis apskričių specializacijomis, taip išnaudojant sukauptą patirtį ir pajėgumus.

Verslumas ir verslo struktūros brendimas

Problema: regionuose dominuoja labai mažos įmonės, dažnai sukuriančios darbo vietą tik pačiam įmonės savininkui. Per penkerius metus augimo slenkstį peržengia tik 4–7 proc. mažų įmonių, o didžioji dalis ūgteli nežymiai. Galiojanti verslo forma ir mokestinė aplinka riboja smulkiausių įmonių augimą.

Rekomendacijos:

- Susitelkti ne į verslumo plėtrą, o į verslo struktūros brendimą visuose regionuose peržiūrint esamas paskatas smulkiam ir vidutiniam verslui, atliekant poveikio vertinimą, kad būtų suprasta jų įtaka verslo smulkėjimo tendencijoms;
- Paramos priemonės orientuoti į augimą skatinančias priemones – lengvatines paskolas, garantijas ir dotacijas augančioms įmonėms bei jų automatizavimui, taip pat mokestines lengvatas regionuose augančioms įmonėms ir konsultacijos kompetencijų ugdymui.

Sumanioji specializacija ir inovacijos

Problema: regionų įmonės kur kas dažniau investuoja į verslo procesų nei į produkto inovacijas. Proceso inovacijos gerina efektyvumą, tačiau leidžia konkuruoti daugiausia kaina. Produkto inovacijos atveria kelią į aukštesnės pridėtinės vertės segmentus ir naujas eksporto rinkas. Inovacinės veiklos išlaidos itin koncentruotos Vilniaus ir Kauno apskrityse, o mažesniuose regionuose išlieka minimalios. Toks inovacijų pobūdis kelia ilgalaikį iššūkį –

regionų įmonės išlieka žemesnės pridėtinės vertės segmentuose, konkuruoja kaina, o augimo potencialas lieka ribotas. Tai stabdo produktyvumo augimą ir aukštesnės vertės produktų, galinčių konkuruoti tarptautinėse rinkose, kūrimą.

Rekomendacijos:

- Stiprinti bendradarbiavimą tarp mokslo bendruomenės ir regionų verslų, per bendradarbiavimo tinklus ir kompetencijų centrus suteikiant jiems įdirbio ir žinių plėtoti MTEPI ir kitos inovacinės veiklos pajėgumus;
- Per finansines paskatas (dotacijos, lengvatos) skatinti regionų verslus kurti produktų inovacijas – tai leistų regionų įmonėms pereiti prie aukštesnės pridėtinės vertės produktų gamybos ir sustiprinti jų konkurencingumą tarptautinėse rinkose.

Eksportas ir tiesioginės užsienio investicijos

Problema: apskritys reikšmingai atsilieka iki keliamo tikslo 50 proc. aukštos pridėtinės vertės dalies lietuviškos kilmės prekių eksporte. O žemų technologijų ir žaliaviniai produktai išlieka regionų eksporto pagrindu, kurie komplikuoja eksporto tikslo siekimą. Tiesioginės užsienio investicijos taip pat itin koncentruotos Vilniuje, o į regionus pritraukiamos investicijos dažnai nukreiptos į žemesnės pridėtinės vertės sektorius.

Rekomendacijos:

- Eksporto skatinimo politiką aktyviau nukreipti į regionus, remiantis esama jų specializacija ir gamybiniais pajėgumais – tokie augimo židiniai kaip Utenos ir Panevėžio elektronika, Kauno chemija ir elektronikos mašinų gamyba ar Klaipėdos sandėliavimo technologijos ir plastikų gamyba yra realistiškas atspirties taškas tolesnei APV eksporto plėtrai;
- Padėti vidutinėms įmonėms žengti pirmą eksporto žingsnį ir diversifikuoti eksporto rinkas, ieškant naujų partnerių bei rinkų galimybių;
- TUI pritraukti ne be atrankos, o kryptingai – pagal apskričių stiprybes ir pajėgumus, rengiant tinkamą infrastruktūrą bei ugdant talentus bendradarbiaujant su mokymo įstaigomis, nes užsienio kapitalo įmonės suteikia prieigą prie tarptautinių rinkų ir eksporto kanalų, o tai tiesiogiai prisideda prie eksporto augimo regionuose.

Finansavimas

Problema: finansavimo duomenys atskleidžia dvigubą regionų atskirtį – mažesnės apskritys ne tik teikia mažiau paraiškų, bet ir mažesnę jų dalis sulaukia paramos.

Rekomendacija:

- Stiprinti regionų verslų gebėjimus rengti kokybiškas paraiškas – organizuoti tikslinius mokymus, teikti individualias konsultacijas ir instruktavimą viso paraiškos rengimo metu, ypač mažiausiai finansavimo pritraukiančiose apskrityse, tokiose kaip Marijampolės, Alytaus ir Tauragės;

- Vykdyti finansavimo programų poveikio vertinimą, įvertinant, kokioms sritims skiriama parama ir kiek tiksliai finansavimas leidžia vystyti inovacijas, MTEPI bei naujus aukštos pridėtinės vertės produktus.

Rekomendacijos pagal apskritis

Kiekviena apskritis pasižymi savita ekonomine struktūra, specializacija ir stiprybėmis, todėl taikant darbo našumo ir ekonomikos augimo skatinimo priemones tikslinga atsižvelgti į jų skirtumus. Mažesnėms Lietuvos apskritims lentelėje išskiriamos problemos ir rekomendacijos.

Lentelė 7: Rekomendacijos ir pasiūlymai Lietuvos apskritims (išskyrus didmiesčių – Kauno ir Vilniaus)

Apskritis	Problema	Rekomendacija
Marijampolės	▪ Specializuojasi sausumos transporto ir žemės ūkio PV gamybos sektoriuose (medienos gaminių ir maisto produktų). Dėl to darbo našumas ir APV produkcijos eksporto dalis išlieka vieni žemiausių šalyje.	▪ Skatinti perėjimą nuo žemesnės pridėtinės vertės sektorių prie aukštesnės pridėtinės vertės kryptių, jas plėtojant esamų stiprybių pagrindu – pavyzdžiui, medienos gamyboje, kurioje jau sukauptas įdirbis.
Alytaus	▪ Apskirtyje specializacija išreikšta silpnai, o ekonominė veikla tolygiai pasiskirsčiusi tarp kelių lygiaverčių sektorių.	▪ Atrasti našiausius ir daugiausiai potencialo turinčius sektorius bei juos aktyviai stiprinti; ▪ Geriau išnaudoti Alytaus pramonės parką, pritraukiant naujas investicijas, ir toliau plėtoti turizmo, sveikatinimo bei rekreacijos sektorių.
Klaipėdos	▪ Apskritis turi išskirtinę prieigą prie jūrų uosto, tačiau šis potencialas kol kas išnaudojamas ribotai – uostas veikia daugiausia kaip logistikos mazgas, o neišnaudojama potencialas kurti integruotą logistikos ir pramonės klasterį aplink uostą.	▪ Svarbu identifikuoti stiprybes ir aiškias plėtros kryptis, kurios leistų efektyviau išnaudoti turimą uosto prieigą, tarp jų jau augančią plastikų produkciją; ▪ Aiški kryptis ir stabilus augimas leistų pritraukti investicijas į apskritį bei šiuo pagrindu plėtoti aukštesnės pridėtinės vertės produkciją.
Šiaulių	▪ Apskritis turi ilgametę pramonės patirtį, tačiau jos BVP traukiasi, todėl svarbiausia kryptis tampa naujų augimo šaltinių paieška.	▪ Esamą transporto sektoriaus stiprybę tikslinga papildyti aukštesnės pridėtinės vertės veiklomis, taip diversifikuojant apskrities ekonomiką ir mažinant priklausomybę nuo vieno sektoriaus; ▪ Plėtros pagrindu gali tapti augantys nemetalo mineralinių produktų ir elektros aparatų gamybos sektoriai, juos vystant kaip aukštos pridėtinės vertės produkcijos šaltinius.
Telšių	▪ Apskritis itin priklausoma nuo naftos perdirbimo sektoriaus, todėl jos kuriama PV svyruoja kartu su naftos produktų kainomis;	▪ Būtina iš anksto planuoti apskrities ekonomikos diversifikavimą, stiprinant sektorius, kuriuose jau sukaupta patirtis ir pajėgumai.

Apskritis	Problema	Rekomendacija
	Europai įgyvendinant žaliajį kursą ir pereinant prie atsinaujinančių energijos šaltinių, naftos produktų paklausa trauksis.	
Panevėžio	Specializuojasi transporto dalių gamyboje ir maisto pramonėje bei turi ilgalaikę patirtį, tačiau šiuose sektoriuose darbo našumas ir kuriama PV išlieka žemi, todėl ekonomikos augimo potencialas išnaudojamas ribotai.	Specializacijos pagrindu automatizuoti esamus sektorių pajėgumus ir plečiant eksporto rinkas didinti žemesnės pridėtinės vertės sektorių darbo našumą, o sukauptą įdirbį panaudoti kuriant aukštesnės pridėtinės vertės produktus artimuose sektoriuose.
Utenos	Specializuojasi maisto ir drabužių siuvimo pramonėje bei turi ilgalaikę pramoninės gamybos patirtį, tačiau šiuose sektoriuose darbo našumas ir kuriama pridėtinė vertė išlieka žemi, todėl ekonomikos augimo potencialas išnaudojamas ribotai.	Specializacijos pagrindu automatizuoti esamus sektorių pajėgumus ir plečiant eksporto rinkas didinti žemesnės pridėtinės vertės sektorių darbo našumą, o sukauptą įdirbį panaudoti kuriant aukštesnės pridėtinės vertės produktus artimuose sektoriuose.
Tauragės	Stipriai remiasi sausumos transporto sektoriumi, tačiau jos BVP vienam gyventojui vienas žemiausių šalyje, o didelė priklausomybė nuo šio sektoriaus lemia didesnę ekonomikos pažeidžiamumą.	Bendradarbiaujant su lyderiaujančiu verslu, apskrityje tikslinga aktyviau skatinti vertikalią integraciją ir stiprinti aukštesnės pridėtinės vertės sektorius, galinčius teikti paslaugas ar kurti produktus jau stipriai įsitvirtinusiame regiono transporto sektoriui.

Šaltinis: Inovacijų agentūra

Priedai

Priedas Nr. 1: Regionų specializacija

Lentelė 8: Regioninės specializacijos apžvalga

	Specializacijos sektorius	Specializacijos koeficientas	Pridėtinė vertė		Darbuotojai		Darbo našumas	Didžiausios įmonės sektoriuje	
			Tūkst. eurų	% apskrities BVP	Skaičius	%	(%, lyginant su Lietuvos vidurkiu sektoriuje)	Pavadinimas	Darbuotojų skaičius
Alytaus apskritis	Žmonių sveikatos priežiūros veikla	16	55 923	6%	1 979	5%	28,3 (100%)	UAB „Eglės sanatorija“	891
								VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė	877
	Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba	14	30 229	3%	763	2%	36,9 (107%)	UAB „Stronglasas“	237
	Medienos bei medienos ir kamštienos gaminių, išskyrus baldus, gamyba; gaminių iš šiaudų ir pynimo medžiagų gamyba	12	35 151	4%	1 126	3%	25,5 (122%)	UAB „Stora Enso Lietuva“	274
Kauno apskritis	Didmeninė prekyba, išskyrus prekybą variklinėmis transporto priemonėmis ir motociklais	20	1 153 280	14%	21 688	8%	53,2 (105%)	UAB „Nemuno vaistinė“	1 380
								UAB „Sanitex“	1 188
	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdiniais	11	924 090	11%	28 443	10%	32,5 (109%)	UAB „Hoptransa“	1 727
								UAB „Kauno Autobusai“	1 091

	Specializacijos sektorius	Specializacijos koeficientas	Pridėtinė vertė		Darbuotojai		Darbo našumas	Didžiausios įmonės sektoriuje	
			Tūkst. eurų	% apskrities BVP	Skaičius	%	(%, lyginant su Lietuvos vidurkiu sektoriuje)	Pavadinimas	Darbuotojų skaičius
	Mažmeninė prekyba, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą	8	624 364	7%	28 758	10%	21,7 (107%)	UAB „Kesko senukai“	2 793
Klaipėdos apskritis	Kitų transporto priemonių ir įrangos gamyba	28	195 399	4%	6 249	4%	31,3 (98%)	UAB „RNDV Group“	848
								UAB „Vakarų Baltijos laivų statykla“	471
	Sandėliavimas ir transportui būdingų paslaugų veikla	25	395 114	8%	6 131	4%	64,4 (150%)	AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	414
								AB „KN Energies“	368
	Mašinų ir įrangos remontas ir įrengimas	19	228 686	5%	5 812	4%	39,3 (100%)	UAB „Danės perlas“	479
Marijampolės apskritis	Medienos bei medienos ir kamštienos gaminių, išskyrus baldus, gamyba; gaminių iš šiaudų ir pynimo medžiagų gamyba	54	76 459	8%	2 329	6%	32,8 (129%)	UAB „IKEA Industry Lietuva“	631
								UAB „Juodeliai“	620
	Maisto produktų gamyba	47	117 693	13%	3 514	9%	33,5 (95%)	UAB „Mantinga Production“	1 248
	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdiniais	40	190 302	21%	6 056	16%	31,4 (106%)	UAB „Arvydo Miliausko transportas“	357

	Specializacijos sektorius	Specializacijos koeficientas	Pridėtinė vertė		Darbuotojai		Darbo našumas (%, lyginant su Lietuvos vidurkiu sektoriuje)	Didžiausios įmonės sektoriuje	
			Tūkst. eurų	% apskrities BVP	Skaičius	%		Pavadinimas	Darbuotojų skaičius
Panevėžio apskritis	Variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamyba	50	90 100	6%	3 071	5%	29,3 (76%)	UAB „AQ Wiring Systems“	1 145
								UAB „Schmitz Cargobull Baltic“	530
	Maisto produktų gamyba	37	176 618	11%	4 429	7%	39,9 (114%)	AB „Rokiškio sūris“	678
	Didmeninė prekyba, išskyrus prekybą variklinėmis transporto priemonėmis ir motociklais	12	162 637	10%	3 726	6%	43,6 (87%)	AB „Linus agro“	202
Šiaulių apskritis	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdiniais	60	559 870	25%	23 051	24%	24,3 (82%)	UAB „Girmeta“	1 266
								UAB „Trasis“	936
								UAB „Gretvėja“	928
	Kita kasyba ir karjerų eksploatavimas	24	63 730	3%	853	1%	74,7 (133%)	AB „Dolomitas“	274
Tauragės apskritis	Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba	21	91 971	4%	1 755	2%	52,4 (142%)	AB „Akmenės cementas“	549
	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdiniais	115	231 729	35%	5 553	21%	41,7 (140%)	UAB „Manvesta“	2 638
								UAB „GBY“	816
	Maisto produktų gamyba	33	71 060	11%	1 769	7%	40,2 (115%)	AB „Vilkyškių pieninė“	397

	Specializacijos sektorius	Specializacijos koeficientas	Pridėtinė vertė		Darbuotojai		Darbo našumas	Didžiausios įmonės sektoriuje	
			Tūkst. eurų	% apskrities BVP	Skaičius	%	(%, lyginant su Lietuvos vidurkiu sektoriuje)	Pavadinimas	Darbuotojų skaičius
	Medienos bei medienos ir kamštienos gaminių, išskyrus baldus, gamyba; gaminių iš šiaudų ir pynimo medžiagų gamyba	10	24 201	4%	810	3%	29,9 (117%)	UAB „Šilalės mediena“	158
Telšių apskritis	Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba	-	-	-	-	-	-	AB „Orlen Lietuva“	1 549
	Maisto produktų gamyba	60	202 775	14%	4 725	11%	42,9 (122%)	AB „Žemaitijos pienas“	1 266
								UAB „Plungės kooperatinė prekyba“	999
	Pagrindinių metalų gamyba	13	10 151	1%	162	0%	62,7 (195%)	UAB „ABF LT“	41
Utenos apskritis	Maisto produktų gamyba	40	80 646	12%	2 287	7%	35,3 (101%)	UAB „Biovela-Utenos mėsa“	1 452
	Mažmeninė prekyba, išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą	14	66 452	10%	4 305	13%	15,4 (76%)	UAB „Bikuvos prekyba“	382
	Drabužių siuvimas (gamyba)	13	17 115	2%	1 319	4%	13,0 (89%)	AB „Utenos trikotažas“	357

	Specializacijos sektorius	Specializacijos koeficientas	Pridėtinė vertė		Darbuotojai		Darbo našumas	Didžiausios įmonės sektoriuje	
			Tūkst. eurų	% apskrities BVP	Skaičius	%	(%, lyginant su Lietuvos vidurkiu sektoriuje)	Pavadinimas	Darbuotojų skaičius
Vilniaus apskritis	Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla	14	1 503 063	8%	27 452	5%	54,8 (109%)	UAB „360 IT“	1 071
								UAB „EPAM sistemos“	896
	Didmeninė prekyba, išskyrus prekybą variklinėmis transporto priemonėmis ir motociklais	9	1 672 765	9%	30 702	6%	54,5 (108%)	UAB „Rivona“	1 242
								UAB „Humana LT“	955
	Nekilnojamojo turto operacijos	6	871 760	5%	22 693	4%	38,4 (133%)	UAB „SBJ BS“	709

Šaltinis: VDA OSP ir Inovacijų agentūros skaičiavimai.

Priedas Nr. 2: Darbo našumas

Lentelė 9: Darbo našumas Lietuvos apskrityse 2020-2025 m., tūkst. eurų

Metai	Lietuvos Respublika	Alytaus apskritis	Kauno apskritis	Klaipėdos apskritis	Marijampolės apskritis	Panevėžio apskritis	Šiaulių apskritis	Tauragės apskritis	Telšių apskritis	Utenos apskritis	Vilniaus apskritis
2020	26,28	12,96	24,89	29,19	14,87	18,67	26,63	14,04	21,77	12,07	30,76
2021	28,76	14,61	26,55	31,49	15,06	19,91	25,09	14,37	22,94	12,27	34,94
2022	31,98	17,08	33,89	34,79	20,54	23,82	28,02	20,43	36,67	16,09	34,89
2023	34,21	18,91	33,14	34,49	25,28	23,79	30,35	27,01	34,82	18,31	39,24
2024	35,66	20,33	34,95	33,91	24,28	24,85	32,10	27,10	33,01	17,52	41,58
2025	37,43	22,33	37,84	36,56	23,26	24,69	36,26	29,11	31,24	17,37	42,90

Šaltinis: VDA Valstybės duomenų ežeras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai.

Priedas Nr. 3: Sektorių darbo našumas

Lentelė 10: Apskričių sektoriai pagal darbo našumo kategorijas ir jų rodikliai, 2025 m.

Sektorius		BVP dalis (proc.)	Darbo našumas (tūkst. eurų)	Santykinis darbo našumas (proc.)
Šiaulių apskritis				
Augimo variklis	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdynais	34,2	68,4	116
Neišnaudotas potencialas	Didmeninė prekyba	6,2	50,8	47
Nišinis lyderis	Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba	2,7	58,1	151
Panevėžio apskritis				
Augimo variklis	Didmeninė prekyba	23,2	132,6	122
	Maisto produktų gamyba	6,5	33,5	125
Neišnaudotas potencialas	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdynais	10,2	44,9	76
Nišinis lyderis	Variklinių transporto priemonių dalių gamyba	4	40,2	106
Marijampolės apskritis				
Augimo variklis	Medienos ir medienos gaminių gamyba	9,2	32,9	136
Neišnaudotas potencialas	Didmeninė prekyba	7,5	54,1	50
	Mažmeninė prekyba	6,7	20,7	52
	Maisto produktų gamyba	5,8	18,5	69
	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdynais	28,7	55,59	94
Nišinis lyderis	Variklinių transporto priemonių dalių gamyba	1,8	73	193
	Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	2,2	44,2	134
Klaipėdos apskritis				
Augimo variklis	Didmeninė prekyba	13,3	160,6	148
	Sandėliavimas ir su transportu susijusių paslaugų veikla	11,5	110,7	149
Neišnaudotas potencialas	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdynais	12,1	54,7	93
Nišinis lyderis	Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	2,8	234,7	135
	Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	3,1	39,1	119
	Kitų transporto priemonių ir įrangos gamyba	2,9	34,8	111
Alytaus apskritis				
Neišnaudotas potencialas	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdynais	17,5	51	86
	Didmeninė prekyba	8,5	54,2	50
	Žmonių sveikatos priežiūros veikla	8,2	16,6	81
Nišinis lyderis	Medienos ir medienos gaminių gamyba	4,7	41,1	170
	Guminių ir plastikinių gaminių gamyba	3,1	51,8	128
Tauragės apskritis				
Augimo variklis	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdynais	51,8	70,8	120
	Maisto produktų gamyba	6,9	36,9	138

	Sektorius	BVP dalis (proc.)	Darbo našumas (tūkst. eurų)	Santykinis darbo našumas (proc.)
Neišnaudotas potencialas	Mažmeninė prekyba	7,4	26,5	67
Utenos apskritis				
Augimo variklis	Gėrimų gamyba	11,7	179,4	179
	Didmeninė prekyba	11,4	122,8	113
	Maisto produktų gamyba	11,3	30,4	113
Neišnaudotas potencialas	Mažmeninė prekyba	8,6	18,7	47
	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdiniais	8	33,3	56
	Metalo gaminių gamyba	4	30,7	93
Telšių apskritis				
Augimo variklis	Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba ³⁴	-	-	-
	Didmeninė prekyba	11,4	113,1	104
Neišnaudotas potencialas	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdiniais	9,5	47,4	80
	Specializuota statybos veikla	5,7	28,6	84
Nišinis lyderis	Metalo gaminių gamyba	4,6	45,2	137
Kauno apskritis				
Augimo variklis	Sausumos transportas ir transportavimas vamzdiniais	14	65,2	110
	Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	4,4	172,3	99
Nišinis lyderis	Inžinerinių statinių statyba	3,5	67,3	174
Vilniaus apskritis				
Augimo variklis	Didmeninė prekyba	14,6	115,3	106
	Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla	6,2	69,3	105
	Finansinių paslaugų veikla, išskyrus draudimą ir pensijų lėšų kaupimą	16,8	285,9	97
Nišinis lyderis	Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	2	214,8	124

Šaltinis: VDA Valstybės duomenų ežeras ir Inovacijų agentūros skaičiavimai

³⁴ Tikslūs duomenys apie sektoriaus apimtį nėra pateikiami, bet tai ryškiausias sektorius palaikantis Telšių apskrities ekonomiką.